

"NOWY ŚWIAT" — CONSOLIDATED OCTOBER 4TH, 1925 WITH THE "TELEGRAM CODZIENNY" — IS AN OUTSTANDING POLISH INFLUENCE IN THE TERRITORY IT DOMINATES.

Nowy Świat

THE POLISH

MORNING WORLD

TELEGRAM CODZIENNY

No. 354 ROK XXVIII DAILY & SUNDAY NEW YORK
Niedziela, 20 Grudnia, (Sunday, December 20), 1925

Entered as Second Class Matter,
March 3rd, 1914, at New York
Post Office, New York, N. Y.

CENA 10 CENTOW

IN FOUR SECTIONS

W CZTERECH SEKCJACH

KATASTROFA NA KOLEI PENNA

Siedemnastce osób ciężko rannych

LOKOMOTYWA I 7 WAGONÓW SPADŁO Z NASYPU

PHILADELPHIA, 19 grudnia. — Siedemnastka pasażerów doznało ciężkich obrażeń, gdy pociąg pasażerski Nr. 22 linii Pensylwanii, który wyjechał z Pittsburgha o godzinie 12:40 w nocy i miał przybyć do Philadelphii, Pa. o godzinie 9:42 wykołysił się w odległości pięciu mil od Galtitzin, Pa.

Siedem wagonów kolejowych i lokomotywa wypadły z szyn i stoły się w przepaść kilkudziesięciu stóp głęboko.

PROHIBICJA ZDEMORALIZOWAŁA POLICJĘ

WASHINGTON, 19 grudnia. — Sędzia C. Collins przemawiając na zebraniu zwołanym przez narodowy klub kobiet partii demokratycznej oświadczył, iż prohibicja jest jedną z przyczyn wzmagającej się fałszywej, i żeżki prohibicja została zdemoralizowana i zamiast zajmować się ściganiem przestępców prawa, szuka przemytników wódki, którym mogłaby skonfiskować zapasy wódki dla własnego użytku.

PRUSACY COFAJĄ PROTEST PRZECIW SPRZEDAŻY HUT CYNKOWYCH W POLSCE

Przemysłowcy amerykańscy będą mogli bez przeszkód wejść w posiadanie hut cynkowych

BERLIN, 19 grudnia. — Rząd pruski ogłosił urzędowy komunikat, zawiadomienie, iż wycofuje protest przeciwko zakupowi przez finansistów amerykańskich olbrzymich hut cynkowych i kopalń rud cynkowej, należących do firmy Giesche.

Rząd pruski doszedł do porozumienia z finansistami amerykańskimi, którzy się zgodzili przepisać w niemieckich hutach cynkowych rudy cynkowe, wydobywane w niemieckich kopalniach cynku, a nie w hutach cynkowych przyznanych przez prądziarstwo Śląskie, nabytych przez finansistów amerykańskich od tej samej niemieckiej firmy w Giesche.

Rząd pruski stwierdza, iż nigdy nie miał zamiaru stawiać przeszkód przemysłowcom amerykańskim lokującym swe kapitały w Niemczech.

WZYWAJĄ CLEMENCEAU DO RATOWANIA FRANCJI

Prasa francuska każe mu stanąć na czele rządu

PARYŻ, 19 grudnia. — Gazeta codzienna „Echo du Nord”, wychodząca w Lille, północnej Francji, zwróciła się do byłego premiera Clemenceau z listem otwartym, wzywając go, by porzucił na chwilę swe książki, a zabrał się do ratowania Francji, która utrwalał przed najazdem wroga. Autorzy listu otwartego stwierdzają, iż Francja została opuszczona przez ludzi bez sumienia, którzy chcieli nazywać się Francuzami.

JUTRO! KOMITET IM. PIŁSUDSKIEGO NR. 1-SZY

Referat na temat:

„Spadek złotego i sytuacja gospodarcza w Polsce i Ameryce”

wygości ob. W. BOJAN-BŁAZEWICZ. Po referacie dyskusja. Odbydzie się również po referacie miesięczne zebranie członków. — Początek o godzinie 8:30 wieczorem.

Na referat i dyskusję zapraszamy wszystkich, których obchodzi obecny kryzys finansowy i gospodarczy w Polsce, a jednocześnie i sytuacja w Ameryce.

Polska nie przystąpiła do Małej Ententy

Sprostowanie polskiego attache wojskowego w Waszyngtonie

Część prasy polskiej w Stanach Zjednoczonych powtórzyła za „Chicago Tribune” wiadomość o przystąpieniu Polski do sojuszu t. zw. Małej Ententy i o zawarciu odnośnego sojuszu wojskowego na wypadek zaatakowania jakiegokolwiek z państw umawiających się — przez Rosję lub Niemcy. Sojusz ten w prasie oświadcza, jako związany z paktem zawartym w Locarno.

Polska Placówka Wojskowa w Waszyngtonie stwierdza, że wiadomość jest nieprawdziwa. Wiadomość powyższa wywstała z powodu faktu, iż istotnie toczyły się w Bukareszcie pertraktacje między Polską a państwami Małej Ententy. Konferencje te dotyczyły jednak nie określonego przedmiotu, a mianowicie spraw kolejowych, ugodnień w odnośnych polach kolejowych między Polską a poszczególnymi państwami Małej Ententy, tranzytu kolejowego i taryf.

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Nowym Yorku.

Ponowne awantury w sejmie czeskim

Komuniści uniemożliwiają sesję — Członkowie rządu zbombardowani kulami papierowymi

CZICZERIN WRACA DO DOMOWYCH PIELESZY

PARYŻ, 19 grudnia. — Jerzy Czerwinski, bolszewicki komisarz dla spraw zagranicznych i bolszewicki ambasador do Francji, Krystian Rakowski, wyjechał do Berlina w drodze powrotnej do Moskwy. Komisarz Czerwinski powraca do Moskwy po dwu miesięcznym pobycie w Polsce, Niemczech i Francji, gdzie udawał nie dopuścić do zupełnego odobrodzenia bolszewickiej Rosji na skutek zawarcia traktatów w Locarno zalecających między innymi polityków angielsko-niemieckich.

La Follette krytykuje prezydenta

MADISON, 19 grudnia. — Senator La Follette w swym miesięczniku wydawanym tytuł skrytykował ostro stanowisko prezydenta Coolidge'a w sprawie strajku węgla i o wego o zapowiadającej gwałtowną opozycję kongresu nowi i senatorów stanu Wisconsin przeciw rządowi prezydenta Coolidge'a w razie, gdyby obojętność prezydenta doprowadziła do wybuchu strajku w zagłębiu miękkiego węgla.

Przemysłowcy francuscy pomagają w ratowaniu finansów

Kapitałisci dają swe fabryki na poręczenie pożyczki zagranicznej

PARYŻ, 19 grudnia. — Urzędnicy generalnego Stowarzyszenia Przemysłowców we Francji zwołali dzisiaj do Paryża konferencję przedstawicieli wszystkich przemysłowców z całej Francji, by się zastanowić nad planem finansistów przewidującym oddanie wszystkich fabryk jako gwarancji dla zaciągnięcia pożyczki w sumie 10,000,000,000 franków, około 400,000,000 dolarów, która by została użyta na spłatę wewnętrznych pożyczek w sumie 6,000,000,000 franków bez nakładu dania na społeczeństwo francuskie.

Sigman nadal prezydentem unii krawców damskich

PHILADELPHIA, 19 grudnia. — Morris Sigman przewodniczący unijnej organizacji robotniczej krawców damskich, International Garment Workers, stał ponownie obrany przewodniczącym tej organizacji, na rocznej konwencji, której obrady skończyły się dzisiaj.

PRAGA, 19 grudnia. — Gdy premier Svehla na drugim z rzędu posiedzeniu sejmiku usiłował odczytać program pracy nowego rządu, wywołał ogólną błątę wśród posłów sejmowych. Komuniści śpiewem „młodych ludzi” zagłuszyli wszelkie usiłowania premiera Svehla odczytania programu pracy nowego rządu.

Posłowie opozycji zarzucili członków rządu kulami papierowymi i zagłuszyli okrzykami: „zrzec się!” „ustąpić!”

Do wywołania zaburzenia przyczynili się najwięcej posłowie słowacy i węgierscy, popierani przez niemieckich komunistów.

NIEMCY POZOSTAŁY BEZ RZĄDU NA ŚWIĘTA

Parlament niemiecki odrzucił się do 4-go stycznia

LONDYN, 19 grudnia. — Niemcy będą obchodzić święta Bożego Narodzenia bez rządu. Socjaliści, których współdziałał w rządzie, przagnął prezydent Hindenburg, postanowili nie przyjmować udziału w rządzie wobec czego do Kocha powołano do utworzenia nowego rządu, zrzekł się swego misji. Socjaliści za warunek przyłączenia się do rządu, żądali za potwierdzenia wyznaczenia komisji wencji o 8-godzinny dzień pracy, przeciw czemu opowiedzieli się przywódcy największego stronnictwa ludowego Stresemanna. Wobec niemożności utworzenia w krótkim czasie nowego rządu, parlament niemiecki odrzucił się na ferie świąteczne do 4 stycznia.

NOWA KLĘSKA GENERAŁA CHRZĘŚCJAŃSKIEGO

LONDYN, 19 grudnia. — Generał Li-Ching-Long, cywilny gubernator prowincji Chili, odparł wszystkie ataki wojska generała chrześc. Peng-Yu-Hsiang, zadając mu wielkie straty. Wojska generała chrześc. mimo pomocy oddziałów wojsk z innych państw, nie zdołali się dotrzeć na ważnych pozycjach na froncie Yungtsun i cofnęli się w kierunku Ku Pekinu.

Kurs złotego i bondów polskich na giełdzie nowojorskiej

Bond 6% pożyczki płatnej 1940 \$67.
Bond 8% pożyczki, płatnej 1950 \$87.
Złoty 10.3 centów amerykań. 114c
Złoty przeliczony 100% 15c
STAN POWIETRZA:
Początek, prawdopodobnie deszcz.

Amerykanin finansowym doradcą rządu polskiego

Rząd bolszewicki za ograniczeniem zbrojeń

MOSKWA, 19-go grudnia. — Rząd bolszewicki ma zamiar wziąć udział w przedsięwzięciu konferencji dla ograniczenia zbrojeń, projektowanej przez Ligę Narodów, jak ogłasza organ rządu bolszewickiego „Izwestia”.

POJEDNANIE SERBÓW Z KROATAMI

KRÓL SERBSKI ODWIEDZI KROACJĘ I SŁOWENJĘ

BELGRAD, 19 grudnia. — Pojednanie pomiędzy Kroatami i Serbami nastąpiło na całej linii. Dla przypieczętowania zgody serbsko - kroackiej, po pięciu latach wzajemnych walk i kłótni, król serbski Aleksander odwiedził Krocję i spędził cały miesiąc w Zagrzebiu, stolicy Krocji wraz z królową Marią i dworem liczącym 200 osób. Przywódcą największego stronnictwa politycznego w Krocji, Stefan Radici, minister oświecenia w Serbji, będzie podejmował króla Aleksandra i królową Marię imieniem narodu kroackiego. Na czesć parę królewską odbędzie się wielka zabawa ludowa, w której wezmą udział król i królowa, ubrani w stroje ludowe, by stwierdzić, że uważają się za wybrańców ludu i dobro ludu leży im na sercu.

RZĄD TURECKI WZBUDZIŁ WYKRIEM W SPRAWIE MOSULU

Prasa turecka krytykuje stałstwo Ligi Narodów

Konstantynopol, 19 grudnia. — Wyrok Ligi Narodów w sprawie Mosulu wywołał konsternację w rządzie tureckim, zebranym na specjalne posiedzenie pod przewodnictwem prezydenta republiki Kemala Paszy.

Członkowie rządu po długich naradach uznali wyrok Ligi Narodów za niemożliwy do przyjęcia, pogarszający wielokrotnie kwestię sporną przed oddaniem jej do Ligi.

Prasa turecka krytykuje gwałtownie prezydenta republiki Kemala Paszy.

Członkowie rządu po długich naradach uznali wyrok Ligi Narodów za niemożliwy do przyjęcia, pogarszający wielokrotnie kwestię sporną przed oddaniem jej do Ligi.

Prasa turecka krytykuje gwałtownie stałstwo Ligi Narodów względem Anglii i niesprawiedliwość względem Turcji.

KRWAWY WALKI W SYRII

KAIRO, 19 grudnia. — Wiado mości otrzymane tutaj, donoszą o krwawych walkach toczących się w pobliżu Damasku. Według tych wiadomości, powstańcy syryjscy mieli zadać wojskom francuskim w liczbie 7,000 żołnierzy dotkliwą klęskę. Francuzi stracili oprócz 2,000 ludzi olbrzymie zapasy amunicji i broni.

Kemmerer będzie się starał przywrócić równowagę złotemu polskiemu

Rząd polski usiłuje zreorganizować finanse na wzór amerykański

NEW YORK, 19 grudnia. — Dr. E. W. Kemmerer, który jest uważany za jednego z najbardziej doświadczonych rzeczoznawców finansów rządowych i który odegrał ważną rolę w ułożeniu planu Dawesa, jak również pomagał w ustalaniu walut różnych krajów, został powołany na finansowego doradcę rządu polskiego.

Dr. Demmerer wyjechał w sobotę z New Yorku do Warszawy na okęcie Roosevelt.

Na skutek bardzo lichych żniw w 1924 roku, Polska miała w tym roku niekorzystny bilans handlowy, co spowodowało spadek kursu złotego. Sytuacja handlowa została poprawiona, ale w następstwie przesilenia finansowego kurs złotego spadł z 19.30 amerykańskich za złotego polskiego na 10c, najniższy w tym miesiącu.

Rząd polski pragnie wzburzyć zpowrotem zaufanie społeczeństwa polskiego do złotego i dlatego wezwał Amerykanina Kemmerera do pomocy, aby spróbować zreorganizować swe finanse według metod amerykańskich.

Początkowo rząd polski przy organizacji finansów trzymał się metod angielskich, stosowa-

nych przy pomocy angielskiego eksperta finansowego Younga. Przez rok i pół angielskie sposoby odpowiadały zamierzonemu celowi. Kurs złotego polskiego utrzymał się w równowadze. Z nastaniem kryzysu finansowego angielskie metody utrzymania w równowadze kursu złotego zawiodły i rząd polski zwrócił się do prof. Kemmerera o pomoc dla ponownego ustalenia kursu złotego.

Ekspert zagraniczny uważa, że finansowa sytuacja Polski może być poprawiona bez wielkiego nadwyrężenia finansowych zasobów Polski.

Dr. Kemmerer zdobył sławę rzeczoznawcą w równowadze kursu złotego i postawił finanse kraju na solidnych podstawach.

Następnie dr. Kemmerer zorganizował finanse republiki Kolumbii, organizując bank państwowy i operując walutą kolumbijską o podstawie złota. Dr. Kemmerer miał również opracować statut nowego niemieckiego banku państwowego. Ostatnio dr. Kemmerer bał w republice Chile, gdzie zorganizował nowy bank państwowy i walutę krajową opartą o podstawę złota.

PRAWO O ZMNIEJSZENIU PODATKÓW ZOSTAŁO UCHWALONE

Podatnikom zaoszczędzono 325,736,000 dolarów

BURZA W PARLAMENCIE FRANCUSKIM

Gen. Sarraill przedmiotem gwałtownej demonstracji

PARYŻ, 19 grudnia. — Podczas dyskusji nad kwestią Syrii posłowie konserwatywni urządzili gwałtowną demonstrację przeciw byłemu ministrowi komisarzowi w Syrii, generałowi Sarraill. Posłowie prawicowi na dźwięk nazwiska generała Sarrailla porzucili gawizda, szczer i tupac nogami. Posłowie lewicy dla zagłuszenia wrożej demonstracji krzykami: „niech żyje Sarraill!” Premier Briand przagnął położyć kres dracie wrzawy, zabrakł go w sprawie syryjskiej, przypominając posłom, iż piętnowany przez nich generał, położył wielkie zasługi przy obronie Verdun. Wystąpienie premiera w obronie szalonego generała do tego stopnia wzburyło umysły, iż przewodniczący parlamentu Herriot, musiał przerwać posiedzenie.

WASHINGTON, 19 grudnia. — Kongres Stanów Zjedn. uchwalił 390 głosami przeciw 25 prawu przewidującemu zmniejszenie podatków federalnych o 325,736,000 dolarów.

Przed głosowaniem 11 republikańskich i 10 demokratów progresywnych oraz 4 kongresmanów radykalnych.

Skutkiem uchwalenia prawa o zmniejszeniu podatków federalnych, społeczeństwo zaoszczędzi w przyszłym roku znaczne sumy płacone przeplatnie przy podatkach osobisto - dochodowych, które na skutek nowego prawa zostały zmniejszone o jedną trzecią.

Lloyd George wyjechał do Włoch

LONDYN, 19 grudnia. — Lloyd George wyjechał dzisiaj do Rzymu na wakacje zimowe. Przed wyjazdem Lloyd George odwiedził, iż jedzie do Włoch w poszukiwaniu słodkości, które w Londynie nie widział od kilku miesięcy.

Z dniem dzisiejszym zamykamy naszą akcję zbierania podpisów w sprawie wysiłki paczek znoszonej odczyty do Polski.

OTRZYMALISMY DOTYCHCZAS

10345

PODPISÓW

Wszystkie kupon, a także i listy oryginalne przesłane do Redakcji, wysłane zostaną do Polski w związku z petycją wystosowaną do ministra handlu i przemysłu. DZIĘKUJEMY!

DLA DOMU I RODZINY

DWIE RYWALKI

Duse i Sarah Bernhardt

Paryski „Excelsior” podaje ciekawe wspomnienie byłego komisarza policji z roku 1897—Ernesta Raynaud.

„Wzniecony on był do pilnowania porządku w Teatrze Renaissance podczas dobrego przedstawienia, na którym wystąpiły dwie dziś już nie żyjące gwiazdy sceniczne: Eleonora Duse i Sarah Bernhardt.

Duse, poprzeczona olbrzymią reklamą, pierwszy raz przybyła do Paryża i ukazała się tego słynnego wieczoru w „Matronie Claudii”, a po niej Sarah Bernhardt w dwóch aktach „Damy Kameleowej.”

Oto co pisze Raynaud o tym wieczorze:

„Na pierwszy ogień poszła Duse i oczarowała audytorium. Nie znalazłszy miejsca na widowni, poszedłem za kulisy, gdzie zastałem Sarę, śledzącą każdy ruch Duse i wychylającą się z pozycji, by dojrzeć wrazenie, jakie odnosi u publiczności.

W chwilach, gdy z żywiołową siłą oklaskiwano genialną Włoszkę, Sarah Bernhardt chwiała się na nogach. Miałem wrażenie, że każdy okłask padał jak strzala w jej złośliwe serce, niemniej widziałem zachwyt malujący się na jej twarzy.

Wielbiciele Sary, stojący w pobliżu artystki, udawali, iż gra Duse absolutnie im się nie podobała i ona zaważała ich zarzuty.

Po skończeniu sztuki, gdy publiczność zachwycona owacyjnie oklaskiwała Duse i wielokrotnie ją wywoływała, Sarah oszołomiona zbliżyła się do niej, zarzucała jej ręce na szyję i rzekła: „Jesteś pani boską!”

Po Duse ukazała się Sarah na scenie, która tego wieczora przeszła sama siebie.

Nigdy przedtem nie spotykaliśmy u niej tyle ognia, namietności i naturalności. Był to najlepszy występ Sary Bernhardt w całej jej karierze. Miała ona również wielkie powodzenie jak Duse, która jak ogólnie mówiono, bezwiednie tego wieczora nasładowała.”

CIEKAWO I POUCZAJĄCE

RUCH FEMINISTYCZNY W CHINACH

Aż do roku 1912, daty upadku cesarstwa chińskiego, Chiny pozostawały w strasznym ucisku i poniżeniu. Wszystko zło wypływało z nieczystego prawa małżeńskiego, które młotowi zezwalało na wypędzenie żony z domu, jeśli syna nie miała, była zardzewiała lub chorowita, nie słuchała swych teściów, lub nie szanowała ich dostatecznie. Przeciw tak okrutnemu prawu kobiety nie miały żadnego odwołania, stała się służką w domu, a po śmierci męża zobowiązana była pracować dla rodziców zmarłego. Stosunki te zmieniła doszczętnie wielka rewolucja; cywilizacja europejska na tyle już przeskoczyła do Chin, że kobiety wzięły czynny udział w rewolucji i ze zdumiewającą i zawrotną wprost szybkością wywalczyły dla siebie cały szereg praw, zbliżających je do typu kobiety Wschodu. W prowincji Hu-Nan, znanej także „Szkolą Chin”, kobiety mają nawet współudział w rządach, a w wielkich miastach portowych: Tientsin, Szanghaj i w Kantonie złożyły rozliczne stowarzyszenia i

organy prasowe. Uniwersytety otworzyły im bramy, w Paryżu praktykuje adwokat Chinka, pani Soume-Tcheng, chętnie poświęca się Chinii medycynie i szkolnictwu i myśla o założeniu szkół zawodowych dla kobiet. Wiele jest literatek i dziennikarek i jedna z nich p. Zofia Chang-Thou, poetka z Nankinu cieszy się już dzisiaj zasłużoną sławą. Z zaimowaniem i pielęgnacją sztuki pięknej, jak malarstwa i pismo ozdobne i bardzo chętnie występują do filmu.

Okazują także wybitny zmysł ekonomiczny, dość powiedzieć, że w Szanghaju jest bank, wyłącznie kierowany przez kobiety, a w Pekinie zawiązały kobiety ogromny dom-handlowy. Specjalną szkołę nauki praw dla kobiet prowadzi w Szanghaju żona ministra sprawiedliwości, pani Sue-Sun-Ju-Pia. Od roku 1920 wprowadzono nowe prawo małżeńskie i odtąd mężczyźni nie wolno porzucać żony, żona zatrzymuje nazwisko panię i ma pełną swobodę towarzyską. O ile zdobywcze Chinki następować będą w tempie dotychczasowym, należy się obawiać, że córki Dalekiego Wschodu przesiędną niedługo Europejki.

KUCHNIA

Ciasto piernikowe

Ciasto piernikowe, mogące stać słowem cały rok, nie psując się, (jeżeli zrobione starannie, zawsze się uda), 3 kwarty miodu, 6 funtów cukru, 6 szklanek wody, 2 uncje potażu (potash) 15 funtów maki, 30 całych jaj, 3 łyżki sody aptecznej.

Miód zagotować w dużym naczyniu, wysypać cukier, wlać wodę, zagotować razem, odstawić na chwilę, potem wysypać pozostałą mąkę, ubijając kopytką, wlać jaj, rozbić na biało z sódą, potaż rozprowadzić w pół szklankę gorącej wody. Dać dosyć ko-

zreni, wybić mocno ciasto, aż zupełnie gładkie będzie. Złożyć do kamiennego garnka, gdy ciasto wystygnie, owiać papierem i przechować w chłodnej szpiźni, do dalszego użytku. Gdy trzeba, nadebrać ciasta, wałkować, wykręcać pieńki, piec jak zwykłe.

Na mniejszą ilość ciasta bierze się: 1/2 kwarty miodu, 7 funtów cukru, 1 szklankę wody, 1/2 uncji potażu, 2 funty maki, 4 jaja, 1/2 szklanki sody, korzenie.

Odnowienie domu Julii Capuletti, bohaterki tragedji szekspirowskiej

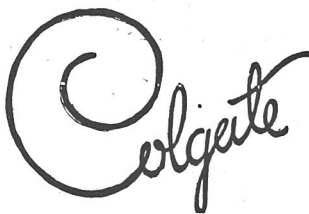
Pałac rodu Capulettich w Weronie wraz z uniemożliwionym przez Szekspira balkonem, z którego Julia przesyłała ukochanemu przysięgi miłosne, chylił się w ostatnich latach coraz bardziej ku ruinie. Ubiegłego lata zwiędła Weronę Amerykanka, pani Vera Bloom, która, wobec nabytych już widocznych śladów zniszczenia pałacu, postanowiła pałacową budowlę uratować i utworzyła w tym celu „Klub Julii” i zwróciła się do znanej w Stanach Zjednoczonych odtwórczyni roli Julii, artystki p. Jame Cowe, z prośbą o objęcie honorowej prezesury klubu, na co otrzymała odpowiedź przychylną. Obecnie pani Bloom rozestawiła okólnik, wzywający wszystkich wielbicieli bohaterki szekspirowskiej do zapisywania się na członków klubu i złożenia choćby najmniejszego daru na fundusz restauracyjny. Skoro tylko zebrane będą wystarczające środki, władze Werony zwracają odpowiedzialność roboty budowlanej.

Kobiety potrafią zachwycać się arcydziełami, nie a nie ich nie rozumieją.

Pani Amelia Bingham, została napaściem w swoim mieszkaniu przez dwóch rabusiów, którzy wzięli artystkę i zrabowali klejnoty na sumę \$1,500 uderzeni się bez śladu. W chwili rabunku pani Bingham usiadła na woreczku, który zawierał kilkanaście tysięcy dolarów i klejnoty i w ten sposób ocaliła relikwie swego majątku.

SUGESTJE GWIAZDKOWE

FIFTH AVENUE - NEW YORK

PODARUNKI, KTÓRE ZAWSZE PRZYNOŚĄ ZADOWOLENIE

DLA NIEGO, DLA NIEJ,
DLA DZIECI

Perfumy „Piquante i Orchis”

Flakonik, który dogodnie się wkłada do portmonetki naszej pani, musi być tak zgrabny i szlachetny, jak ona sama. Złożony z wierzchu, nieciekawy, kryształowy flakonik z pozłocistym korkiem, w eleganckim pudełeczku z chwastkiem. Cena \$1

„Florient” pudełko podarkowe

Do Toalety, strojne w kwiaty, pudełeczko spikające pudru do twarzy, delikatnego jak skóra, która upiększa. Ponadto do portmonetki zgrabnie ukryte pudełeczko porcelanowe z prasowanym pudrem. O ile zaś chodzi o subtelny zapach, to w dodatku jest tu flakon perfum „Florient”. Cena \$2.

Colgate's wody toaletowe

Wody Toaletowe „Colgate's” znajdują liczne i przyjemne potrzeby. Wiele osób uważa je za serdecznie na Boże Narodzenie z takiego prezentu. Rozmaite zapachy do wyboru. W pudełkach świątecznych. Ceny 50c i \$1.

„Florient” pudełko podarkowe

Perfumy tak pełne powabu, że nieśmiało kryją się poza strojem czerwonym i pozłocistym. Puder do twarzy, róża, perfumy i woda toaletowa o znakomitą woni „Florient”. Prawdziwie królewskie podarunek dla bogdanek. Cena \$6.

„Violette De Mai” pudełko podarkowe

Dla panienki, która rozumie, że być skromną, często znaczy być obytą w świecie. Wszystkie niezbędne potrzeby dla dodania piękności i powabu, jak perfumy, woda toaletowa i utrwalacz cery, jak puder i róż na policzki i do ust, znajdują się w tem pudełku. Cena \$6.

„Piquante” pudełko podarkowe

(Powyżej)

Nastroj świąteczny, który wnosi ze sobą pudełko w żywe pasy, wieniec odbija się w wonności perfum i wody toaletowej „Piquante”. Każda koloru burzyny kropla tych pachnidł daje wesołość, uśmiech i czar młodości.

Cena \$4.

Colgate's „Watch-Case” pudełko podarkowe

Wesołe, żywych kolorów pełne, pudełeczko, kryje flakonik wykutych perfum, oraz pudełeczko z prasowanym pudrem o zegarkowej podwójnej kopercie, małego rozmiaru, wykonane czarną emalią. Podarunek wyróżniający się i dający trwałe zadowolenie. Cena \$3.

„Florient” pudełko podarkowe

„Florient” — przypominające złote promienie słońca i lazurową nieb. Odnacza się niepowtarzalną wonnością, przypominającą przepych Wschodu. Perfumy i woda toaletowa w pudełku o nowym kształcie i eleganckim designie. Trudno znaleźć podarunek, który by sprawił więcej przyjemności. Cena \$2.50.

Colgate's Complexionette

Pudełeczko zawierające kosmetyki toaletowe jak: upiększający puder do twarzy, pomarańczowy róż i lasceczki różu do warg. Pudełeczko posrebrzane, niezwykle kształtne, nadzwyczaj wygodne do noszenia. Cena \$1.50

* Zareg. w U. S. Pat. Off.

Colgate's Lilac pudełko podarkowe

Bez! Przepyszna wonność wiosen minionych i wiosen przyszłych! Ktoż to nie lubi zapachu? Ktoż to nie lubi przyśpiewać? Można się nim tu rozkoszować przez ekstrakt perfum i wodę toaletową w pudełeczku o potężnej srebrnej powierzchni. Cena \$6.

Colgate's pudełko podarkowe dla mężczyzny

Mydło „Colgate” pasta do golenia „Rapid-Shave Cream” i „Lilac Imperial” woda toaletowa — to niezmierzane, orzeźwiający środki po smacznej przespanej nocy. Czyżby mężczyzna podarunek sprawujący nieopisaną zadowolenie. Cena \$1.50.

TE PIĘKNE PUDEŁKA OGŁADAĆ MOŻNA W SKŁADZIE, GDZIE ZWYKLE ZALATWIAJĄ SWOJE SPRAWUNKI.

Colgate & Co. nie sprzedaje przez pocztę, ani detalicznie.

Colgate's miniaturowe perfumy

Wyobraźcie sobie radość dziewczynki, gdy w dniu Bożego Narodzenia z dumą odkryje, że posiada „takie same perfumy, jakie mamusia używa”. Wyobraźcie w dzieciach zadowolenie do dobrego perfumu, kupując im wrobły Colgate's. Cena 25c.

„Rapid-Shave Cream” pasta do golenia

Co większą sprawę wygody mężczyźnie, tem więcej on tego potrzebuje. Pasta do golenia „Rapid-Shave Cream” zmniejsza o połowę czas potrzebny do golenia i podwaja zadowolenie. Cieszyć się więcej można potęgą. W specjalne świąteczne opakowaniem pudełku. Cena 35c.

Kupującie smaczki gwiazdkowe — Ratujcie swoje ludzkie.

Wszystkim Rodaczkom i Rodakom z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku na tem miejscu serdeczne życzenia przesyłamy

SZYFKARTY

AGENCJA
KART OKRĘTOWYCH
WYSYŁKA PIENIEDZY
NOTARIUSZ PUBLICZNY
WŁAD. TWARDOWSKI
162 EAST 23rd ST. NEW YORK

Drugie piętro

NA
WSZYSTKIE LINJE
OKRĘTOWE
PO CENACH TYLKO
KOMPANICZNYCH
PRZESYŁKA
DOLARÓW DO POLSKI
KUPCE I SPRZEDAJE
BONDY POLSKIE I AMERYK.
BIURO INFORMACJI
Telefon Gramery 6888.

Władysław Zawadzki
właściciel

Zakładu Przyrządkowego
„POLONIA”
składa całej Polonii
Najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia i Szczęśliwego
Nowego Roku
131 EAST 7 STREET
New York City.

STANISŁAW DEC

ZARZĄDCA RESTAURACJI DOMU NARODOWEGO

19-23 St. Marks Place, New York, N. Y.

zyczy

WSZYSTKIM RODAKOM

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

CENTRALNA AGENCJA KART OKRĘTOWYCH

Dziękuję Polonii Amerykańskiej za dotychczasowe poparcie,
oraz zyczy

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Central Steamship & Exchange Agency

111-115 East 7th Street, New York, N. Y.

W. BIALSKI

WŁAŚCICIEL

POLSKIEJ KSIĘGARNI I CUKIERNI

— składa —

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim odbiorcom, znajomym i przyjaciółom

111 East 7 Street New York City

Tel. Orchard 5684.

JAN KŁOSOWSKI

Właściciel Składu

WYROBÓW MASARSKICH
189 Avenue A,

zyczy wszystkim klientom,
przyjaciołom i znajomym

WESOŁYCH ŚWIAT
I SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU

PRZYJACIOŁOM, ZNAJOMYM I CAŁEJ

POLONII NOWOJORSKIEJ

ŻYCZY

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

ADAM LEŚNIAK

KLEMENS F. ROZAŃSKI

Adwokat

15 WHITEHALL ST., NEW YORK, N. Y.

Zyczy Polonii

WESOŁYCH ŚWIAT

DR. Andy G. Borak i Dr. Wm. Borak

237 East 11 Street, New York City

składają tą drogą

Swoim pacjentom i przyjaciołom Chiropraktyki

jakożte czytelnikom Nowego Świata

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

WESOŁYCH ŚWIAT
i Szczęśliwego
NOWEGO ROKU
zyczy całej Polonii

S. GAWKOWSKI

KRAWIEC MĘSKI

wykonywujący wszelkie ro-
boty w zakresie krawiectwa
wchodzące po cenach przy-
stępnych

323 East 16 ulica, New York
Tel.: Caledonia 9555

Wszystkim Kolegom broni, bez względu na oddział, w któ-
rym służyli, oraz całej Polonii w New Yorku, New Jersey i
okolice, składa

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

Klub i Placówka No. 21 Stow. Wet. Armii Pol.

Prezes L. Kajko — Sekretarz L. Kostrzewski.

180 — 2nd Avenue.

New York City.

POLONII MIEJSKOWEJ I OKOLICZNEJ
WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO ŻYCZY

z okazji

ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
i NOWEGO ROKU

DANIEL'S FLORIST

Posiadający zawsze kwiaty na wszelkie okazje.
125 East 7 Street New York City

Telefon: Dry Dock 5224.

TOW. MUZYCZNE „MONIUSZKO”
W NEW YORKU

zasyła życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT

I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

wszystkim swoim członkom, sympatykom, oraz całej
Polonii w New Yorku i okolicy

Zarazem ma zaszczyt zaprosić Szanowną Polonję na

WIELKI BAL MASKOWY

który się odbędzie

dnia 26-go Grudnia, 1925,

w sali Domu Narodowego,

19-23 St. Marks Place, w New Yorku.

Znany Polonii Nowojorskiej
i okolicznej
DETEKTYW M. BLOOM
ŻYCZY

Wesołych Świąt Bożego Na-
rodzenia i Szczęśliwego
Nowego Roku
swoim klientom i znajomym.

BLOOM
DETECTIVE BUREAU
799 Broadway Room 230.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— zyczy —

WSZYSTKIM PRZYJACIOŁOM I ZNAJOMYM

T. WOLINIŃ

123 East 7 ulica New York, N. Y.

Telefon Drydock 2996.

Telefon Dry Dock 5224.

POLSKA DRUKARNIA

„COLUMBUS PRESS”
119 East 7 ulica New York City

zyczy wszystkim swoim odbiorcom

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślności w Nowym Roku

Polecając się nadal ich łaskawym względem.

CAŁEJ POLONII W NEW YORKU
NEW JERSEY I W OKOLICACH

SKŁADA

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Restauracja Polskiego Domu Narodowego

19-23 St. Mark's Place,

W NEW YORKU

Dziękując przy tej okazji za dotychczasowe popieranie
przedsiębiorstwa, poleca się nadal łaskawym względem
wszystkich Patronów i Sympatyków prosząc o częste
odwiedziny.

ZARZĄD RESTAURACJI.

Tel.: Drydock 7839.

WSZYSTKIEGO

NAJLEPSZEGO

ŻYCZY Z OKAZJI

ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA

I

NOWEGO ROKU

SWOIM PRZYJACIOŁOM I ZNAJOMYM

WILLIAM MAY

WESOŁYCH ŚWIAT

BOŻEGO NARODZENIA

SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

zyczy

ZNAJOMYM I —

PRZYJACIOŁOM

JÓZEF KALLINI

BRONX, NEW YORK

ŻYCZENIA DLA ŚPIEWAKÓW

Zbliża się święto wielkiej tradycji narodowej.

Korzystając więc z tej okazji, ja były korespondent Zjedn.
Śpiewaków Polskich-na Wschodzie,

zasyłam drużynom śpiewaczym życzenia

WESOŁYCH ŚWIAT BOŻEGO NARODZENIA
I JEDNOŚCI W SPRAWACH NA DOBRO
NASZEJ UKOCHANEJ ORGANIZACJI

Wszystkim zaś członkom

Tow. Śpiewu „Chopin” w Bronx oraz ukochanej
Działwie tegoż chóru

zyczę, aby nadchodzące Święto Bożego Narodzenia utrzymało
nas w jedności i błogosławieństwie w dalszej pracy dla dobra
pleśni Ojczyzny.

FRANCISZEK KRAKOWSKI

CZĘŚĆ PISANI!

FRANCISZEK FICEK

Znany między Polonią Nowojorską
i okoliczną
JUBILER
zam. pn. 330 East 72 ulica,
(drugie piętro, front).

Przesyła Wszystkim swoim klientom, przyjaciołom i
znajomym

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Telefon: Rhineland 6280.

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

WSZYSTKIM RODAKOM ZASYLAJA KUPCY I PRZEMYSŁOWCY POLSCY, KTÓRZY TEM SKUTECZNIEJ SŁUŻYĆ MOGĄ SWOIM RODAKOM, IM WIĘKSZEGO OD NICH POPARCIA DOZNAJĄ.

WESOŁYCH ŚWIĄT

Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
Zyczy

W. LUDWIKOWSKI

10339—135-th St., Richmond Hill, L. I.

Telefon: Jamaica 1968-W.

Zakładanie parowego ogrzewania oraz wszelkie roboty plumberskie.

POLSKIE BIURO

Realnościowe, Asekuracyjne i Informacyjne
pod firmą

BROOKLYN REALTY COMPANY

598 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

Przypomina się łaskawej pamięci i życzy

WESOŁYCH ŚWIĄT

JAN SCHEFCIK, Właściciel.

ANDRZEJ CISEK

POLSKI KONTRATKÓR ELEKTRYCZNY

Zyczy Swym Klientom i Całej Polonii

WESOŁYCH ŚWIĄT

i powodzenia z Nowym Rokiem

568 Mahattan Ave. i 109 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

TELEFONY: GREENPOINT 6356 i 7727

BIURO SZYFKARTOWE, REALNOŚCIOWE

i PRZESYŁKI PIENIĘDZY

B. F. SARNOWSKIEGO

8620—95-th Avenue, Woodhaven, L. I.

Zyczy Polonii

WESOŁYCH ŚWIĄT

Bożego Narodzenia i Pomyślnego Nowego Roku.

Polecając się nadal pamięci Polonii

Polski Fabrykant Cygar

A. GRABOWSKI

123 Nassau Avenue, Brooklyn, N. Y.

Zyczy swym Klientom i całej Polonii

Wesołych Świąt i Pomyślnego Nowego Roku

Poleca się pamięci polskich sklepikarzy

Wyrabia wyborowe cygara własnej marki

„BROOKLYN HAND MADE”

Wszystkim naszym Przyjaciółom, Znajomym, Klientom i całej Polonii w Brooklinie i Okolicy

**NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA I DOSIEGO ROKU**

zasyłają

SAJOR I BUDZIEJKO

Wędliny wszelkiego rodzaju i składy świeżego mięsa

SKŁAD GŁÓWNY

1005 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Telefon: Greenpoint 6444.

FILJE:

185 Bedford Ave. i 181 Freeman Street

Polska Fabryka

Wody Sodowej

BRACI ADAMOWICZ

111 CONSELYEA STREET
BROOKLYN, N. Y.

Telefon: Greenpoint 4691

Zyczy swym klientom

Wesołych Świąt

Życzenia

Świąteczne

zasyła

**BOLESŁAW
NURKIEWICZ**

572 — 4th Avenue

róg 16-th St.

Brooklyn, N. Y.

Agencja Kart Okręto-

wych i Przesyłki

Pieniędzy

BIURO

REALNOŚCIOWE

i ASEKURACYJNE

Wesołych Świąt

Bożego

Narodzenia

i Szczęśliwego

Nowego Roku

zyczy

POLSKI SKŁAD

JUBILERSKI

i Instrumentów

Muzycznych

ECHO MUSIC

SHOP

J. Arendt, właściciel

601 — 3rd Avenue

Brooklyn, N. Y.

PIANOLE, GRAMOFONY

i wszystkie inne instrumen-

ta muzyczne po cenach

zniżonych

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego Nowego Roku

ZYCHY WSZYSTKIM ZNAJOMYM

ST. KWARCIAŃSKA

11 Newell Street,

Brooklyn, N. Y.

Wszystkim Śpiewakom i zgrupowanym w kadrach
Zjed. Śpiew. Polskich na Wschodzie

przesyła tą drogą

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego Nowego Roku

A. ZAPART

były prezes Z. S. P. na Wschodzie

376 Sumner Avenue, Brooklyn, N. Y.

B. JAKUBIAK

Który zakłada i reperuje wszelkiego rodzaju dachy,

zasyła całej Polonii

**Serdeczne Życzenia Wesołych Świąt
i Pomyślnego Nowego Roku**

BIURO

210 — 24-th Street, Brooklyn, N. Y.

Tel.: Huguenot 4319.

REZYDENCJA

293 Springfield Avenue, Newark, N. J.

Wszystkim Mym Klientom i całej Polonii

zyczy

WESOŁYCH ŚWIĄT

i Pomyślności w Nowym Roku 1926-tym

J. P. DRABCZYŃSKI

WŁAŚCICIEL ZAKŁADU FOTOGRAFICZNEGO

ALEXANDER STUDIO

795 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

WESOŁYCH ŚWIĄT

Bożego Narodzenia oraz powodzenia

W NOWYM ROKU

zyczy

GAWLIŃSKI & CO.

Biuo Realnościowe i Asekuracyjne

WYSYŁKA PIENIĘDZY W DOLARACH DO POLSKI

Szyfkiarty na wszystkie linje.

231 Driggs Avenue

tuż przy Graham Ave.

Brooklyn, N. Y.

FRANK A. URBAN

POLSKI APTEKARZ

151 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Zyczy wszystkim swym Klientom na North Side
i Williamsburghu

Wesołych Świąt i Pomyślnego Nowego Roku

Polecając się nadal pamięci Polonii.

Licznym Mym Klientom

Składam podziękowanie za dotychczasowe poparcie,

zyczę im

Wesołych Świąt

i Szczęśliwego Nowego Roku

W. BIEŻYŃSKI

POLSKI KWIACIARZ i OGRODNIK

986 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

TELEFON: GREENPOINT 4797

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE

przesyła

WINCENTY J. KOWALSKI

ADWOKAT

GŁÓWNE BIURO:

FILJA:

217 Havemeyer Street. 598 Manhattan Avenue

Brooklyn, N. Y.

TELEFON: STAGG 1296.

TYSIĄCOM RODAKOM

Którzy w myśli hasła „Swoją drogę” udzielili mi
w ostatnim roku swego poparcia, składam podziękowanie i życzenia

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

— i —

Szczęśliwego Nowego Roku

Polecając się nadal pamięci Polonii

FRANCISZEK WINSKI

APTEKARZ

1048 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Począwszy od dnia 1-go stycznia rozdawać będę bezpłatnie
piękne artystyczne kalendarze.

TOWARZYSTWO ŚPIEWU „DZWON ZYGMUNTA”

zasyła życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Swym członkom, sympatykom i całej Polonii w Brooklinie, zapraszając jednocześnie na

DOROCZNĄ

MASKARADĘ I BAL

jaka się odbędzie w sobotę, dnia 16-go stycznia, 1926 roku

w Domu Narodowym, przy 261-7 Driggs Avenue, w Brooklinie

W CHWILACH SMUTNYCH I WESOŁYCH PAMIĘTAMY O NASZYCH RODAKACH I RODACZKACH, Z KTÓRYMI TĄ DROGĄ ŁĄCZYMY SIĘ, PRZESYŁAJĄC IM SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH ŚWIAT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

POLSKIE BIURO REALNOŚCIOWE
GLOBE REALTY COMPANY
 530 Fourth Avenue, South Brooklyn, N. Y.
 Zasyła Swym Klientom i Calej Polonji życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
 Sprzedaż i zamiana farm, domów i interesów
 Rzetelna i szybka obsługa.
 M. JAŻWIŃSKI F. PYZAK
 J. KAMIŃSKI P. FILANOWSKI

WESOŁYCH ŚWIAT
 ŻYCZY
Polskie Biuro Realnościowe i Asekuracyjne
EDWARDA J. BRACHOCKIEGO
 1070 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.
 TELEFON: GREENPOINT 8068
 Sprzedaż domów, farm i interesów. Szyfkaty i przesyłka pieniędzy
 ASEKURACJA DOMÓW, AUTOMOBILI I MEBLI

DR. J. GLAMKOWSKI
 LEKARZ I CHIRURG
 203 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Greenpoint 4517.
 Przesyła serdeczne życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT
 WSZYSTKIM SWYM ZNAJOMYM

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
 Życzy Polonji
POLSKA FIRMA REALNOŚCIOWA
WARSAW REALTY COMPANY
 Dwa Biura:
 W BROOKLYNIE: 463 — 4th Avenue
 W NEW YORKU: 204 East 57-th Street
 przy 12-th St., 9th St. Stacja B. M. T. subway'u naprzeciw Konsulatu Polskiego
 Przesyła pieniądze, karty okrętowe, załatwianie wszelkich spraw notarialnych, realnościowych i asekuracyjnych

Wesołych Świąt i Pomysłnego Nowego Roku
 Życzy Swym Klientom i Przyjaciółom
JEDYNA POLSKA HURTOWNIA
 Towarów spożywczych, konserw i groseryjnych specjalności i poleca się polskim sklepikarzom w Brooklynie, Long Island i New Jersey.
WHITE EAGLE WHOLESALE GROCERY CO.
 46-163 Wallabout Market, Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Williamsburgh 1183

WESOŁYCH ŚWIAT
 — i —
Pomysłności w Nowym Roku

życzy
SWYM CZŁONKOM
i CALEJ POLONJI

Jedyna w Brooklynie

POLSKA KASA OSZCZĘDNOŚCI
 Polish American Co-Operative Savings and Loan Ass'n.
 Zorganizowana w roku 1900.
 689 Fifth Avenue, róg 21-ej ulicy, Brooklyn, N. Y.
 DROGA DO SZCZĘŚCIA PROWADZI PRZECZ NASZĄ KASĘ
 JAN GUTOWSKI, prezes. FRANK A. JUREK, sekretarz.

ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
 przesyła
JAN SMOLEŃSKI
 POLSKI
 ZAKŁAD POGRZEBOWY
 Wynajmuje automobile na wszelkie okazje.

111 Dupont Street
 Brooklyn, N. Y.
 Tel.: 9589 Greenpoint.

WSZYSTKIM
 SWYM KLIENTOM

ZASYŁA
 Życzenia
Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

PIEKARNIA
 dostawiająca pieczywo do sklepów i groserni polskich.
F. S. CUKIERSKI
 507 Vandervoort Ave.
 GREENPOINT, BROOKLYN
 Telefon: Greenpoint 3445.

J. PSZCZOŁA
 Właściciel
POLSKIEGO SKLEPU MUZYCZNEGO

ŻYCZY SWYM KLIENTOM I CALEJ POLONJI
Wesołych Świąt i powodzenia z Nowym Rokiem
 151 WYTHE AVENUE
 BROOKLYN, N. Y.
 Telefon: Greenpoint 7468.

WESOŁYCH ŚWIAT
 POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
 ŻYCZY
POLSKI SKŁAD RZEŹNICZY HELENY RATYŃSKIEJ
 161 Greenpoint Avenue, Brooklyn, N. Y.

ŚWIĄTECZNE ŻYCZENIA OD
W. DACZYŃSKIEGO
ARTYSTYCZNY ZAKŁAD
 WYROBÓW SZTANDARÓW, HORĄGWI, SZARF, ODZNAK i wszelkich przedmiotów potrzebnych dla Towarzystw, Komitetów i Organizacji.
 308 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Greenpoint 4782.

JEDYNY POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY
 NA JAMAICA I CAŁY LONG ISLAND
 Składa swym Klientom i Znajomym ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
L. S. DESZ
 293 Sutphin Blvd., Jamaica, L. I.
 Telefon: Jamaica 4737.

POLONJI W JAMAICA I OKOLICY
 życzy
Wesołych Świąt i Pomysłnego Nowego Roku

FELIX CZARNECKI
 WŁAŚCICIEL JEDYNego W JAMAICA POLSKIEGO BIURA REALNOŚCIOWEGO
 107-06 Sutphin Boulevard, Jamaica, L. I.

Wesołych Świąt i Pomysłności
 Życzy Swym Klientom i Przyjaciółom
NORTH SIDE WET WASH LAUNDRY
POLSKA PRALNIA
 115 North 5-th Street, Brooklyn, N. Y.
 TELEFON: GREENPOINT 8297.

DR. A. M. SAWICKI
 LEKARZ I CHIRURG
 697 — 4th Avenue, Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Huguenot 3047.
 Licznym Swym Znajomym przesyła życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT

FRANCISZEK WENCK
 POLSKI PRZEDSIĘBIORCA ELEKTRYCZNY
 214 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Greenpoint 5318
 Składa Swym Klientom i Znajomym życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Pomysłności w Nowym Roku

J. WISOWATY, właściciel
POLSKIEGO BIURA REALNOŚCIOWEGO
National Real Estate & Insurance Co.
 597a — 4th Ave., przy 17th Street, South Brooklyn, N. Y.
 zasyła życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
 i poleca się pamięci Polonji.

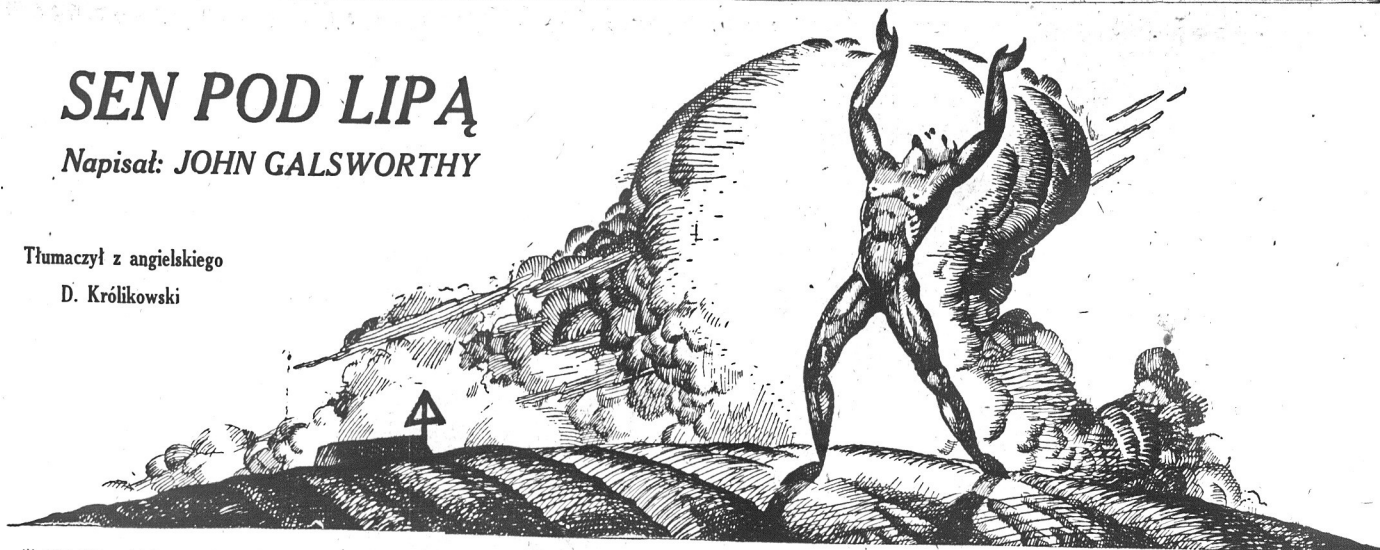
POLSKI PRZEDSIĘBIORCA ELEKTRYCZNY
R. S. SOLTOWSKI
 654 — 4th Ave., South Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Huguenot 0501.
 Życzy Swym Klientom i Znajomym
WESOŁYCH ŚWIAT I POMYŚLNOŚCI W NOWYM ROKU

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
 życzy Polonji na North Side
ADAM GAGAT
POLSKI SKLEP BŁAWATNY I GALANTERYJNY
 172 Wythe Ave., pomiędzy North 6th i 7th Streets Brooklyn, N. Y.
 Towary tokiowe, ubrania dla dzieci, suknie i palta dla pań, spodnie i czapki dla mężczyzn, bielizna dla całej rodziny i wszelkie inne drobiazgi dla kobiet, mężczyzn i dzieci.
 CENY UNIARKOWANE.

JEDYNA POLSKA FABRYKA WODY SODOWEJ
 na Brooklynie i Long Island
 Zasyła wszystkim swym klientom i przyjaciołom Serdeczne Życzenia
WESOŁYCH ŚWIAT I POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU
 poleca się pamięci wszystkich polskich groserników, sklepikarzy i właścicieli restauracji i gospód ze swym pierwszorzędnym towarem.
D. & Z. BOTTLING CO.
 V. ZMYRKO i J. STRAUB, właściciele.
 252-254 Kent Avenue, Brooklyn, N. Y.
 Telefon: Greenpoint 7841.

Napisat: JOHN GALSWORTHY

D. Królikowski

Bracie chcecie być zadowolonym,
 I usłyszecie stawrozajskie tony,
 Spiesz wżesz w Greenpointskie strony
 Gdzie znajduje Stojowskiego pianola
 I gramofony

Dla siebie, dzieci i żony
 Lub ugości waszych przyjaciół z dale-
 kiej strony Stojowskiego
 Niszech Was razem rozweseli
 miłe tony.

**Najstarsza Polska
 Muzyczna Firma
 w Brooklynie,
 która napewno Was
 zadowolni**

**FORTEPIANY,
 PIANOLE, RADJO,
 GRAMOFONY,
 SKRZYPCE**

i wszelkie inne instrumenta muzyczne, za gotówkę
 lub na spłaty

Polskie nuty, rolki do pianoli i rekordy

STOJOWSKI MUSIC SHOP
 1072 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

BILSKO EAGLE ST.
 Telefon: Greenpoint 8464

CO BYŁO DOTYCHCZĄS?

Dalcy czy pamiętnik Reynolds, studenta medycyny, który wyprzedził złośliwej i pięknej kobiety z prokuratury, by podkładać jej w nocny sposób, upadł w matkę i trącił się o ścianę, nie wiedząc, że to matka, do której zwrócił się o pomoc. Domniemano nieboszczyk zabił się z letargu i został na dółce karetki przewieziony do szpitala. Reynolds zakochał się w urodzonej, młodej i wspaniałej z nią szczerą i zaopiekowaną się jej dziewczyną umieszczoną w przytułku. Ale nie kochała nie odpisywała panu. Przeszedł jej ten tajemniczy dla wszystkich R. postanowił zabić tę dziewczynę. Otrzymał wchodził pensjonat, gdzie R. mieszka — z reporterem, by zacząć kontynuację.

Reynolds podziwiał niesłychaną, mistrzowską wprost łatwość z jaką detektyw uczynił starą murzynkę posłusznym narzędziem swych zamiarów. Po kilku minutach rozmowy był już z nią na stopie doskonałej konfidencji. Mieszkanie Jakófa nie było różniło wrzenie, choć panował w nim porządek wzorowy. Wszystko przeladowane było drobiazgami w złym guście i tania imitacja wschodniego przepychu drażniła zmysły. Pasjante poduszki, krzywe jakies na ścianie szable i kinfaldy klóciły się zapydki z różowym, szkieł lipanarowym kolorem obić. W pokoju, nieprzewietrzanym oddawna unosiła się mdła woń lanych, pachnących mydłem perfum. Duże amarykańskie biurko, jedyny użyteczny sprzęt w całym tym składowie beczelnie precyzyjnych osobliwości, było prawie puste. Można się było domyślać, że pan Jakóf miał zamiar dłuższy czas spędzić po za domem i przed wyjazdem wpakować wszystko, co leżało na biurku, do szuflad.

Slaski odrzucał zorientował się w sytuacji i przyszedł do wniosku, że powierzone oględziny lokalu nie budzą spodziewanego wyniku. Trzeba było murzynkę wyprosić pod jakimś pozorem do kuchni. Tam jeden z nich zajął ją przyjemnym i interesującym dyskursem, drugi zaś postarabli się przez ten czas szufladę otworzyć. Tym drugim mógł być tylko Slaski. Widocznie nie trafiła mu jednak do przekonania taka ordynarna robota. Starał się więc z innej strony wziąć się do rzeczy.

— Mówił mi stróż — zwrócił się do stojącej, oglądając słuchawkę telefonu — że wasz pan stracił niedawno żonę.

Murzynka zamiast odpowiedzi zrobiła załobną minę.

— Długoż to chorowała wasza pani.
— Wcale nie chorowała. Wypadek był.
— Wypadek... Tak, słyszałem. Ale i przed wypadkiem było podobno niegdyś z jej zdrowiem.

— Nie wiem. Może ją co i bolało. Bo płakała, płakała, aż litość brała patrzeć. Oeh, jak płakała...

— Często?

— I jak często... Nie było dnia...

— A pan co? Też płakał.

— Płakać to on nie płakał. Ale lekarstwa, proszki dawał dla spokojności. Wiadomo, musiał jak z dzieckiem. Czasem i bardzo nawet zmuszał. Ale później za to był spokojny.

— Nie rozumiem. Jak to zmuszał? Kazał pić, a ona nie chciała?

— Ano tak. Cóż miał robić? Ale później to już wymyślił sposób. Nasypie tego do śmietanki czy tam do czego w kuchni przed kolacją. Z początku oglądał się czy ja nie widzę, ale później wytłumaczył, że chce panią dobrze wyleczyć a pani nie ma rozumu.

— A toście się dopiero musieli nałatać do apteki! — rzucił Slaski, reparując telefon.

— Do apteki? — zdziwiała się gadatliwa murzynka. On w domu na tego więcej niż ku kru. Dziesięć blaszanek czy tam ile. A przecież daje tego na sam koniuszek noża, ot tyle.

— Wiedzieć co? — ożwał się nagle Slaski — daliśmy panu pięć dolarów za małą szczyptę tego proszku, żebyśmy miało do pokazania w aptece. Moja siostra ma taką samą chorobę. Też ciągle płacze.

Widać było, że w murzynce chwiłość i sympatia dla Slaskiego staczała bój z nieodczułą prozodką skrupulatnością.

— Pan w szafie trzyma pod białą. Jeżeli szafka otwarta to dam chyba trochę z za-częstego siołka.

Wsunęliśmy się za szuflaczką pana Jakófa do jego sypialni.

Szczeliliśmy trafiać w szafie, wprawionej w ścianę, znaleźli się nie tylko te zaczęte, ale prawie już nawet skończone słoiczki „wesolego proszku”. To samo cudowne lekar-

stwo musiały zawierać liczne blaszanki jednakowego kształtu i wymiaru, ustawione starannie w piramidę na dnie tej apteczki domowej, starannie zaopatrzonej przez pana domu w ów środek wypróbowany i niezawodny w działaniu. Slaski przesyłał resztki proszku ze szuflad; do papierku wyjętego z kieszeni wraz z piciodolarówką, którą wręczył murzynce.

Tranzacja była skończona.

Tymczasem Reynolds rozglądał się po sypialni. Na komodzie pod kiepskim lustrem w bardzo złozonej ramie stało kilka flakonów z wodą toaletową i trzy fotografie w skromnych, skórzanych oprawach.

— To nasz pan — tłumaczyła murzynka, gdy Reynolds wziął do ręki pierwszą z brzoza fotografie, przedstawiającą ciemnego bruneta, o grubych, ale regularnych rysach twarzy i atletycznej budowie ciała. Pan Jakóf sfotografował się w cywilnym stroju, ale byłoby mu nieskonieczność lepiej do twarzy w obcisłym mundurze o błyszczących guzikach. Na fotografii cały ten guzikowy blask skoncentrował się w dużych ciemnych oczach, zanadto może wypukłych, więc nadających twarzy wyraz tępej beczmyślności i uporu. „Druga fotografia przedstawiała jakąś panienkę na koniu w stroju amazoński. Kon wyczelidła pięknie, wspaniały okaz „huntera”, ale amazoński nie poznała by rodzona matka. Była to fotografia amatorka, utrwalona naprędce i już zdradzająca ślady zaniku.

— To jakaś siostra czy kuzynka naszej

pani. Nie tutejsza — objaśniała — murzynka. Na trzeciej fotografii też amatorkiej, ale zachowanej nieco lepiej widniał biały dom w oprawie topolowego szpalera o ganku na czterech słupach, splecionych festonami dzikiego wina. Na balustradzie nad gankiem stała jakaś postać niewieścia. Znać było nawet w tem fotograficznym zdrobieniu pewne stylowe pokrewieństwo tej postaci z wymykłym kolumnowym kształtem włoskich topoli w tym szpalerze i białych kolumn w ganku.

— A to kto? dopytywał się Reynolds, pokazując murzynce białą figurę na najdalszym planie zdjęcia.

— Może to i ona. Ale nie wiem. Była tu większa jej fotografia. Nie rozumiem, gdzie się podziała... To pewno pan zabrał. Może chciał pokazać.

— Komu?

— A czy ja wiem, komu. Mało to takich różnych co szukają, czego nie zgubili. Sama słyszałam, jak tu jeden taki pan dowodził panu, że to nie nic znaczy, że samochód stał nad jeziorem. Przyniósł jakąś gazetę. Razem czytali z panem.

— Często ten pan przychodził? — pytał Slaski.

— A jak zaczął przychodzić, to już codziennie. Czasem to i po dwa razy dziennie.

— A wczoraj był?

— Tak. Przed samym wyjazdem naszego pana.

— Ten pan nazywa się pan Gole. Ludwik Gole.

— Może i tak. Jakies krótkie nazwisko.

— Utyka na nogę?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

ZŁĄCZONE KOMITETY PIŁSUDSKIEGO

Obchody Narutowicza

- 20 grudnia — Passaic, N. J., w sali Maciaga, 3-cia ulica.
20 grudnia — Philadelphia, Pa. i Baltimore.
20 grudnia — Brooklyn-Greenpoint, w Domu Narodowym, 261 Driggs ave.
20 grudnia — Lowell, Mass., w Domu Polskim, 10 Coburn Street.
20 grudnia — Passaic, N. J., sala Maciaga, na 3-jej ulicy.
22 grudnia — Yonkers, N. Y., w Domu im. Kościuszki.
27 grudnia — New Bedford, Mass., w sali Klubu Polskiego, 56 Holly ul.

Do całej Polonii w Brooklynie i Okolicy!

RODACY!

W niedzielę, dnia 20-go grudnia r. b., o godzinie trzeciej po południu odbędzie się uroczyste paniumi pierwszego prezidenta Rzeczypospolitej Polskiej GABRIELA NARUTOWICZA.

Wychowany przez endecję polski fascysta, trzęsą celnymi strzałami przerwał pasmo chlubnego życia wybranego przez Zgromadzenie Narodowe pierwszego prezidenta Polki.

Pamięć GABRIELA NARUTOWICZA, który przyszedł do aistorji narodu jako pierwszy męczeńnik, jako bohater rosnący w siłę i kulturę obywatelską demokracji polskiej, być powinna we wszystkich sercach następnych pokoleń.

Następne pokolenia polskie wychowywane w atmosferze ducha TEGO czystego, prawego i dzielnego obywatela nie wylgną z siebie ani jednego zbrodniarza, jakim był opętany nihilistycznym ideologiem endecckiego partyjnego Elżbiusz Niewiadomski.

Historia nasza w ciągu wieków wykazała niejedno przewrzenie, niejedną dencję w występku obywateli Rzeczypospolitej, lecz zamordowania głowy państwa nigdy i nigdzie nie zanotowano.

G. NARUTOWICZ spełniając swój obowiązek, śmiercią swą uratował prawo, czyli główną podwalinę istnienia państw nowoczesnych i JEMU zawdzięczać będą następny wiek bezpieczeństwo, JEGO cienie w chwilach wzburzonych namiętności używać będą walczące obozy do zawieszenia broni dla dobra ojczyzny. Miną wieki, a męczennika postać.

WIGILJA

Pamiętacie wigilię w miłych braci kole?

Na samo jej wspomnienie skakało pachole.

Z jaką niecierpliwością wyglądał dzieci.

Rychło na modnym niebie gwiazdecka zaświeci!

leż to w owe czasy sprawiali uciechy:

Choinka ze świeczkami, z złotem i orzechy.

Penne rumianych jabłek cynowe półmiski.

Oplaki, z których siostry kleiły kołyski!

Jakżeśmy się cieszyli, ujrzawszy przed świca

Na opłatką Jezusa z Przeczystą Dziewką!

Pamiętacie to wonne na ziemi posłanie.

Gdzie się dzieci swobodnie tarzały po śnie.

A rodzice wrożyli z pszenicznego snopka

O przyszłym uroczajcu pociechy chłopka?

A potem ledwie kogut, co z swego poddarsza

Donosił nam pierniki północ w chłupach ogłaska.

Uderzył się po bokach złotem skrzydłami.

Jak nieśmiała radość podzuchał nami!

Biegłszy na pasterkę, gdzie na wiejskim chórze

Spiewaliśmy kolędy, jak skowronki w górze,

Spoglądając z okienka, rychło anioł Boży

Wiecznej jasności wręga gwiazdziec otworzy

I w blasku, co go oko wytrzyma nie żdola,

Ukaże patryjarchów i aniołów koła.

Pomnie, jak, wróciwszy z kościoła nad ranem,

Pałniliśmy bydy zdjętem z pod obrusa ślaniem,

Który tej jednej nocy po obrach gwarzy

O losie swych pociechich starych gospodarzy?

O, jakże nas cieszyła owa z gwiazdą szopka

I wesole kolędy wiejskiego parobka.

Co, przebrana za turę, wtaczał się przez progi,

Konopną kwał bór i nadstawiał rogi,

I pory mrucał, niby od wielkiego głodu,

Póki mu nie wynieśli kołacza i miodu.

T. LENARTOWICZ.

Towar pierwszorzędny i ceny umiarkowane

znajdźcie

W składach Mięsa

i Wędlin

SAJORA I BUDZIEJKO

Skład główny

1005 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Prilje:

185 BEDFORD AVENUE I 181 FREEMAN STREET

Najlepsze gatunki mięsa tak świeżego, jak i wędzone.

Świeżo bite kury, kaczki, gęsi i indyki.

Nasze wybranie na sposób starożytny, wędliny,

znane są ze swej dobroci w całym Brooklynie, New

Yorku i Queens. Żądajcie u swego sklepikarza

wymagało wysuszenia skały dynamitem, ale że założona mina wywołała szalony wybuch, od którego zginęli wszyscy członkowie wyprawy. Od tego czasu nikt nie miał odwagi wziąć się do wydobywania złota. Angielska eks-

RADIO

Znane firmy: Freed-Rimann Neuro-dyna i E. E. Kunkin na latwo włączyć i wyregulować, a skłania też dających ciekawość i interesy w samim starcie Radio i gramofony.

RADIO

ALBION WYKŁADY Wskazówki

301 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

Chicago 1719-4-5

Telefon: Greenpoint 9611

POLSKA FABRYKA

WODY—SODOWEJ

POLSKA SIE

Polskim Sklepiekarnom,

Restauracjom i Gospodom.

WYKONAWCZYM I REZERWACJĄ OBSŁUGA.

D. & Z. BOTTLING CO.

V. Zmyrko i J. Straub

252—254 KENT AVENUE

Brooklyn, N. Y.

Telefon: Greenpoint 9611

pedycja wyposażona jest we wszelkie nowoczesne środki techniczne.

JAN METZNER
POGRZEBOWY

Poleca się parafom polskim

DOSTARCZA POWOZY

I AUTOMOBILE

na sluby, chrzty i pogrzeby

po najtańszych cenach.

NOWY ADRES

2890 Atlantic Ave.

róg Jerome Street, i

Brooklyn, N. Y.

Telefon:

Glenmore 0547.

Pamiętajcie, że święta się zbliżają!

UPOMINKI ŚWIĄTECZNE NAJLEPIEJ U NAS KUPOWAĆ
GWARANCJA Z KAŻDYM ARTYKUŁEM

Zegarki, zegary, pierścionki zaręczynowe i ślubne, garnitury toaletowe i wszelkiego rodzaju biżuteria po cenach umiarkowanych.

Najstarszy i największy

Sklep Jubilerski na Manhattan Avenue

F. HOLTHAUSEN, Inc.

888 Manhattan Ave., Greenpoint-Brooklyn

POLACY

W BROOKLYNIE,
MASPETH, ELMHURST
I OKOLICY!

Zaoszczędźcie

koszta

pośredników

KUPOWIEC UBRANIA

I PALTA WPROST

OD FABRYKANTÓW

W sklepie naszym zawsze znaj-

dziecie najnowszą modę ubra-

nia i palta dla mężczyzn i chlo-

pów, po niższych cenach, niż

gdziekolwiek w Brooklynie.

Wszystkim naszym klien-

tom i przyjaciółom przesy-

lamy życzenia WESÓLYCH

ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU.

NARINS CLOTHING CORNER

Sklep znany szeroko z niskich cen

670 GRAND STREET, róg Manhattan Ave., BROOKLYN

Otwarty 8-10 rano do 9-jej wieczorem

„COLLEGIANS” i wszystkie inne najnowsze fasony po cenach, które Was zadowolą.

— PRZESZŁO 23 LAT W INTERESIE W GREENPOINT —

M. PRESS

1002-4 Manhattan Avenue

BROOKLYN, N. Y.

(między Huron i Green St.)

ZA GOTÓWKĘ LUB NA ŁATWE SPŁATY.

Dobre domy potrzebują dobrych mebli

GARNITUR DO SALONIKU

OD

\$98.00

Mamy kilkanaście pięknych

garniturów do saloniku, ob-

lęgniemy plusiem i innymi dro-

gocnymi materiałami, na któ-

rych zaoszczędzić 33%, ku-

pując u nas.

Tanie komorne pozwala nam

sprzedawać z małym zyskiem.

Każdy sprzedany artykuł jest

przez nas gwarantowany.

Boże Narodzenie w Ziemi Świętej

Bazylika, otaczająca tę grootę, wyniesioną została prawie tysiąc sześćset lat temu przez cesarza Konstantyna. Została ona odnowiona i rozszerzona przez cesarza Justyniana, a później otoczona trzema wielkimi kłasztorami, wybudowanymi przez kościoły grecki, rzymski i armenijski. We wiele lat później, gdy wojny szalały w Ziemi Świętej, cierpienia chrześcijan i profanowanie ich świątyni, wywołały wielkie oburzenie na całym Zachodzie Europy. Piotr Pustelnik, rodem z Pikardji, oburzenie to zamienił wprost w furję. Odbył on pielgrzymkę do Betleem i, powróciwszy do Europy, zaczął głosić, że obowiązek kościoła jest wyzwoleć święte miejsce z pod panowania niewiernych. W roku 1096 pod jego przewodem pstrytium wojowników wyruszyło do Palestyny. — W ten sposób powstały Wojny Krzyżowe i trwały w ciągu 200 lat.

W jedenastym stuleciu Krzyżowcy zdobyli grootę, w której narodził się Chrystus.

Ale w roku 1850-ym wybuchła nowa wojna z racji zatargu pomiędzy Francją a Rosją o to, do kogo ma należeć klucz do głównych drzwi bazyliki.

Francja odniosła zwycięstwo, ale upokorzenie Rosji pociągnęło za sobą Wojnę Krymską.

A nawet obecnie żołnierze brytyjscy pilnują miejsca, w którym przeszło dwiętnastę wieków wstecz znajdował się żłób. Stoją oni tam na warte, a rzęsiste światła uwydatniają przepych miejsca, które ono było stajenką. — Wojownicze postacie tam, gdzie urodził się ten, który głosił pokój na ziemi ludzom dobrej woli!

Pielgrzymi, tak protestanci, jak i katolicy, klęczą tam na kolanach i przypominają sobie legendę o pierwszym Bożym Narodzeniu...

Inne święte miejsca innych przyciągają do Palestyny. Oczy Żydów, którzy Chrystusa uważają jedynie za wielkiego przywódcę ludzi, przedewszystkiem zwrócone są na Jerozolimę. Mają tam swe święte miejsca i mahometanie, których wiara w tak dwojny sposób wchłonęła w siebie proroków i tradycje starszych wyznań.

W obecnym czasie dobrej woli względem człowieka ludzie wszystkich wyznań i wszystkich narodowości śpieszą tam, gdzie był Chrystus na początek!

Miejsce, w którym Chrystus przyszedł na świat. Wnętrze bazyliki wzniesionej przeszło 1600 lat temu przez cesarza Konstantyna.

TERAZ, w czasie Bożego Narodzenia wszyscy dążą do kraju, w którym Chrystus na świat przyszedł. — Śpieszą tam mieszkańcy odległej o 3 tysiące mil Ameryki, śpieszą Europejczycy, śpieszą mędrcy ze Wschodu... Dążą tam ci, dla których miejsce narodzenia Zbawiciela jest relikwią, dążą tam i ci, dla których jest ono jeno historyczna pamiątka...

Aczkolwiek wiara chrześcijańska jest obecnie religią Zachodu, kolebką chrześcijaństwa, niby magnes, przyciąga do siebie ludzi wszystkich wyznań. Dla olbrzymiej większości cywilizowanej ludzkości, dla chrześcijan, żydów i mahometan religijne pamiątki Palestyny mają większe znaczenie od jakichkolwiek innych na świecie i obecnie, jak w ciągu całych wieków poprzednich, tłumy pielgrzymów przybywają do miejsc świętych... Żadna wszakże inna religia, tylko chrześcijaństwo zapoczątkowało kult świętych miejsc, a za najświętsze z nich uważaną jest grota na wschodniej części pasma górskiego, ciągnącego się w kierunku południowym od Jerozolimy, gdzie do dziś dnia znajduje się, wietrze w cichym śnie pograżone, „niebardzo podłe miasteczko — Betleem...”

Dla Domu

DZIAŁ KOBIECY

Dla Rodziny

Lady Dacles dotknęła dotkliwych obrażeń podczas wypadku samochodowego w Londynie. Twarz jej podobno zostanie zeszpanowana na całe życie.

DO MATKI POLKI

O matko Polko! gdy u syna twego
W żrenicach blizszych genjuszu świetności,
Jeśli mu patrzy, z czoła dzieciniego
Dawnych Polaków duma i szlachetność;
Jeśli, rzuciwszy równiną grono,
Do starca bieży, co mu dumy pieje,
Jeżeli słucha z głową pochyloną
Kiedy mu przodków powiadają dzieje:
O matko Polko! źle się swój syn bawił
Kłękaj przed Matki Bolesnej obrazem
I na miecz patrzaj, co Jej serce krwawi
Takim wróg piersi twe przesyje razem!
Bo choć w pokoju zakwitnie świat cały,
Choć się sprzymierzają rządy, ludy, zdania,
Syn twój wzywany do boju bez chwały
I do męczeństwa... bez zmartwych powstania
Każde mu wcześniej w jaskini samotną
Iść na dumanie... zalegać rohoze,
Oddychać parą zgnilą i wilgotną,
I z jadowitych gadem dzielić łożo!
Tam się nauczy pod ziemią kryć z gniewem
I być, jak otchłań, w myśli niedościgły.
Mową truć zwicha, jak zgnyłym wyziwem,
Postać mieć skromną, jako wąż wystygły.
Nasz, Odkupiciel dzieckiem w Nazarecie
Piaśtował krzyżów, na którym świat zawił,
O matko Polko! jabyś swoje dzieci,
Przyszedłszy jego zabawkami bawił,
Wcześniej mu ręce okracając łańcuchem,
Do taczkowego kaza zaprzęgać woza;
By przed katowskim nie zbladnął obuchem,
Ani się splonił na widok powroza.
Bo on nie pójdzie jak dawni rycerze
Utkwili zwycięski krzyż w Jeruzalemie,
Albo jak święta nowożołnierze
Na wolność orać... krwią polewać ziemię!
Wyzwanie przysłał mu szpieg nieznajomy,
Walkę z nim stoczył sąd krzywozręczny,
A placem boju będzie dół kryjomy,
A wyrok o nim wyda wróg potężny.
Zwycięzcomu za pomnik grobowy
Zostaną suche drewna zrubienicy,
Za całą sławę krótki plac kobiety
I długie nocne rodaków rozmowy.

ADAM MICKIEWICZ.

DOBROBYT DZIECKA

Dzieci, prawie zawsze, mają mniej mocy odpornej przeciw chorobom zaraźliwym, niż starsi, dlatego też powinno się szczególnie na nie uważać, ażeby zawsze były dobrze odżywiane i silne.

SCOTT'S EMULSION

jest tranem cod-liver, obfitym w witaminy, dające zdrowie, ponadto jest przyjemnym i pożywnym środkiem odżywiania i budowania sił tak dla dzieci, jak i dla starszych. Zażywając Scott's Emulsion regularnie, trzy razy dziennie, dla zdrowia i siły!

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.

25-73

Dobry zryzek
Używanie Ruffles codziennie dla utrzymania skóry głowy Waszej w zdrowym stanie i włosów Waszych lśniących i błyszczących.

Ruffles
starczy broń, najpiękniejszą broń przeciwko włosom.
Kupcie dziś jeszcze buteleczkę do użycia w Waszym aptekarstwie. To się nie wydać w aptekach.

F. A. D. RICHTER & CO.
New York City, N. Y.

Małżeństwo w przyszłości

Pewien reporter zwrócił się do artystki filmowej, Muriel Ostrich, aby ją wypytać w kwestii jej małżeństwa. Artystka ta od sześciu lat jest zamężna, a małżeństwo jej z architektem Braddym uchodzi za wyjątkowo szczęśliwe.

Artystka filmowa, wychodząc z domu, porzuciła karierę artystyczną, aby się oddać w zupełności obowiązkom rodzinnym. Z małżeństwa tego urodziło się dwoje dzieci. Wszyscy znajomi mówili o idealnej wprost miłości i ich zgodzie. To też, jakże zdumieni się przyjaciele państwa Braddy, gdy pewnego dnia mąż pięknej Muriel odjechał, a ona zapytana o termin jego powrotu, odpowiedziała: — Wcale nie powróci.

— Jakto nie powróci? — spytała z niedowierzaniem zdumiona przyjaciółka.

— W każdym razie, jeżeli powróci to nie po to, aby mieszkać razem ze mną — odparła młoda kobieta z tak promienną twarzą, jakby się jej coś najpięszego wydarzyło.

— Jakto, żyłicie ze sobą tak

szczęśliwie? I chcecie się rozwieść?

— Cóż znowu, kto mówi o rozwodzie?

Sprawa ta wydała się wszystkim tak tajemniczą, że jeden z reporterów zaprzagnął zasięgnąć bliższych wiadomości. Zwrócił się tedy do Mrs. Ostrich, która udzieliła mu następujących wyjaśnień:

— Wtedy zrozumieliśmy, że nasze życie zaczyna się rozbieżnym drogami. Każde z nas było tak zajęte pracą, że nie mogło poświęcić zbyt wiele czasu drugiemu. Mój mąż odjechał tedy i w ogóle nie spotykamy się wtedy, kiedy mamy ochotę. Tak w przyszłości ukształtuje się nasze życie.

— No, a dzieci? — zapytał reporter.

— Oczywiście brak im będzie ciągłego obcowania z ojcem, ale filiz to dzieci jest pobawionych opieki ojca. Zresztą mój mąż może odwiedzać dzieci, kiedy mu się podoba. Nie koniecznie musi się liczyć z tem, czy mnie zasta-

nie w domu, ponieważ praca zawodowa pożerać będzie część twój mojego czasu. Niedawno mąż mój telefonicznie zapytał mnie, czybym nie zechciała iść z nim do teatru. Zgodziłam się chętnie i tego wieczora czułam, że nigdy mąż mój nie był we mnie tak zakochany, jak właśnie wtedy.

Tutaj w naszej woli mąż posiada dwa małe pokoje i również część swej garderoby. Przesyła swoją bielizną do prania i reperacji. Nie mam zamiaru rozluźniać żadnego z ogniw tego łańcucha wzajemnej miłości, który nas łączy ze sobą. Przeciwnie, w chwili, kiedy telefon dzwoni, serce zaczyna mi uderzać mocniej, że to może mój mąż, drogi, Kochany mąż. Czuję się szczęśliwą, jeżeli pocztą przynosi mi list od niego.

— Nie chcemy naszej miłości niszczyć utarczkami o różne drobności, nieważny czaru poezji wybuchami złego humoru i zniechęcenia. Prawdziwą miłość należy ochraniać od szkodliwych wpływów zewnętrznych. Wszystkie kobiety, które żyją odrębnie życiem umysłowym od męża, powinny sobie, żyjąc w ten sposób urządzić. Znana nam literatura Hurst od dzieciństwa lat żyje w ten sposób z mężem i czuje się zupełnie szczęśliwą. Obecnie wyjechała z mężem w dłuższą podróż.

Rozmowę z reporterem przerwał dzwonek telefoniczny. Radosny ton, który zabrzmiał w głosie pani domu, był najlepszym potwierdzeniem skuteczności tej prywatnej reformy małżeńskiej.

Kalafor z szynką

Nieco niedogotowany kalafor i osaczony z wody dać do wysmarowanej rynekki, obsypać suto siekaną szynką, oblać śmietaną, rozkrojoną z żółtkiem i łyżką sianek bulki lub maki, wypiec w rurze.

Wstępnie do Komitetów im. Józefa Piłsudskiego!

Kokusz jest niebezpieczny dla dzieci

Zewnętrzny środek używany przez miliony matek.

Gdy dziecko zachodzi w kaseł pod wieczór, posmarować kaseł i pierśi za pomocą Vicks, zostawiać pokwitło i przyszyć ciepłą flanelą. To zwykłe sposobem nocnemu atakowi, użycie Vicks sprawdzi ulgę w piętnastu minutach—ulgiwa utrudnienie oddychania i alwery kaseł.

Vicks jest idealnym środkiem na wszelkie przeziębienia u dzieci. Pożarzewa utrzymuje się go zawężenie nie osłabia systemu i jest stosowne nawet dla najmłodszych dzieci.

Oczywiście Vicks jest również dobrym na przeziębienia u dorosłych. We wszystkich aptekach.

VICKS VAPORUB

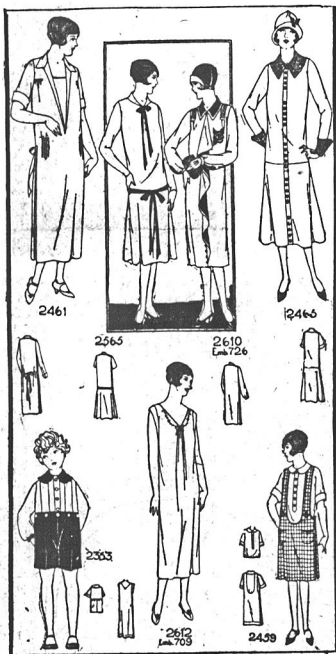
„DOBRA DO OSTATNIEJ KROPLI”

„Maxwell House Coffee” jest wyrobioną z najlepszych ziarn kawy i jest miodową i miazgową w oryginalnym sposobie. Długo kawa ta jest DOBRA DO OSTATNIEJ KROPLI.

Spradzana tylko w specjalnie wyznaczonych punktach, poręcznych do użycia i używania.

MAXWELL HOUSE COFFEE

NAJNOWSZE MODELE

No. 2461. Bardzo gustowna sukienka dla otyłych dam. Rozmiar modelu 36, 38, 40, 42, 44 i 46 cali biustu. Rozmiar 46 potrzebuje 3 1/2 jarda 36 calowej materii.

No. 2565. Sukienka dla młodych szczerplich dziewcząt. Rozmiar modelu na 16 lat 36, 38, 40, 42 i 44 cale biustu. Rozmiar 36 potrzebuje 3 1/2 jarda 40 calowej materii.

No. 2610. Sukienka z żabotem. — Rozmiar na 16 lat 36, 38, 40, 42 i 44 cale biustu.

No. 2465. Bardzo elegancka i obecnie modna sukienka z długim stanem. Model na 14 lat 16, 36, 38 40 i 42 cale biustu. Rozmiar 36 wymaga 3 1/2 jarda 40 calowej materii.

No. 2353. Ładne ubranko dla chłopczyka. Rozmiar na 2 lata 4, 6, 8, 10 i 12 lat. Wiek 8 potrzebuje 3/4 jarda 40 calowej czarnej materii i 1 1/2 jarda 36 calowej białej materii.

No. 2612. Nocna koszula rozmiar na 16 lat 26, 28, 40, 42 i 44 cale biustu. Rozmiar 36 calowy wymaga 3 jardy 40 calowej materii.

No. 2459. Wygodne ubranko dla dziewczynki w wieku 6, 8, 10, 12 i 14 lat. Rozmiar 8 wymaga 1 1/2 jarda materii 36 calowej i 1 1/2 jarda 40 calowej materii na bluzkę.

ZAMÓWIENIE NA MODEL

NOWY ŚWIAT
24 Union Square,
New York City.

W załączeniu posyłam 15 centów na model Nr.

..... call, albo lat.

(Na skłóce podaje się rozmiar biustu, na spódnicę cale w pasie. Dla panien i dzieci, wiek.)

Nazwisko:

Adres:

Miasto i Stan:

Model otrzymuje się w przeciągu 7 do 9 dni.

Agnes Griffith, lat 19, jest zwyciężczynią w konkursie piękności, urządzonym przez gazety nowojorskie i wkrótce podpisze umowę z jedną z wybitnych filmowych, która gwarantuje jej pensję \$100 tygodniowo w ciągu 52 tygodni.

DO MATKI POLKI

O! matko Polko! jeśli syn twój zmlodu
W płożych rozrywkach marnie trawi lata,
I, zapomniawszy krzywd swojego rodu,
Schlebia tyranom, z wrogami się brata;

Jeśli zwyczajnie i strój narodowy
Obraca w pośmich lub znosi ze wstrętem;
Jeśli się wstydzi pięknej ojcowi mowy
I rad szczebiocze paryskim akcentem —

O! matko Polko! źle syn twój się chowa;
Opowiedz-że mu wszystkie Polki męki,
Wskaż mu na Pragę, na pola Grochowa,
Na nieposzczęcone błonie Ostrołęki!

Niechaj się dowiśle i strój wyciekło
Z serca narodu, i jaka lez rzeka,
Płynąc od strony, gdzie Sybiru piekło
Przez wszystkie ziemie wygnania przecieka!

W Korsyki górach, gdy morderców kule
Zabijają starca, obowiązkiem syna
Jest nosić ojca skrawioną koszulę,
Która mu wiecznie zemście przypomina;

I pomyśl nie zdjąć tej smutnej pućnicy:
Aż krew krwawi śpiący — O! Polko! twoje dzieci
Nosić powinno kór z grobu ojczysty
I w każdej chwili myśleć o odwecie!

Niech więc do dzieła sposobi się zwicha,
Skrytemi łzami ład serca podjucha,
Żart ma na ustach, a śmiercią oddycha,
Jak Hamlet, kiedy mścił się za rodzica!

Tej jednej myśli niech wszystko poświęci
Jak Alf, co rzekł się szczęściu i Aldony,
By pomścić Litwę — i niech ma w pamięci,
Ze i on rośnie dla kraju obrony!

Każde mu wcześniej wprawiać się do konia,
Do strzału, szabli, do harców i znoju,
Umieć wypatrzyć obronne ustronia
Pod domem swoim akryte kopć lochy
Do czat, zasadzek, lub wstępnego boju;

I tam śród nocy, gdy śpią wrogi nasze,
Odlewając kule, nagromadzać prochy,
Strzelby, kulbaki, lance i palasze!

Po tylu próbach, chwilę jeszcze jedną
Czekać i czuwać — bo czas niedłoki
W którym ojczystą, matkę naszą biedną
Z grobu wyniesiem — by żyła na wieki!

W ten czas i syn twój, biegnąc w hufiec bratni
By z dzieckiem, może stać się bohaterem,
Wyjdzie wraz z nami na ten bój ostatni,
Co wiecznym ludów zakończy się mirem!

KONSTANTY GASZYŃSKI.

ZDROWE I SZCZĘŚLIWE

są te kobiety, które są wolne od bólów i osłabienia.

Ulgę daje im zawsze

SEVERA'S REGULATOR.

Cena \$1.25.

Ogólny tonik dla leczenia chorób właściwych kobietom.

„Byłam zupełnie osłabiona i chora”, mówi Pani Matousek, Taylor, Neb., „W dodatku do zwykłych dolegliwości kobiecych, doległa nie trawiła dobrze, nie łudziła o innych nieprzyjemnych symptomach. Szukając dobrej rady zaczęłam używać przez jakiś czas Severa's Regulator i Białe z dobru rezultatami. Teraz jestem zdrowa i szczęśliwa”.

Kupcie Severa's Regulator u Waszego aptekarza.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

STEFAN ŻEROMSKI

POGANIN

Urywek

Po nieustającym, kilkudniowym deszczu nadzieli dzień nie pogodny jeszcze, lecz cieple przybieżył. Łagodny wiatr z chłodni dał jednolite skłębienie chmur na drugiej tytanicy, kładł jedną na drugą wstawił, tworząc z ich chłody jakby wyczerpane schody, od krawca widnokręgu do bezkresnej głębi niebieskiej wiodące.

Szedłem miedzią i ścieżkami polnymi, których kierunek i kształt pamiętałem, jak przez sen, z czasów dzieciństwa. To ta sama równina podłaska, zleka ka powyginała w płaskie zagłębienia łąk, w okragłe wzgórza, te same zmuszające się starości płoty z opadającymi żerdziami; te same rocinie, wikie i sity nad błotami, dalekie wzdychające płaski i Bug jasonieblewski, — które były mi tu tylnokroć.

Zapuszczona i ledwie widoczna ścieżka szła wzdłuż rzeki, nad którą zwieszały się gęste zarośla tworzące na dalekiej przestrzeni łuk pas, zataczający półkółka. Za rzeką, na nieznacznym wzgórzu płaszczyznym, zaczynał się las, sięgający aż do wyczerpanych nad brzegiem Bugu. Małeńkie półwyspy, utworzone przez rzeczne zakręty, podobne były do zacienionych bójek krzewiasta, samorodnych alianek. W jednej z takich siedział, plecami o krzak oparty, stary chłop — pasterch. Był to typowy Jadrzyński — Polak: chudy, kościasty, zgarbiony, o twarzy ściegłej, czarnej prawie, o ustach wąskich, zacienionych, z rękami, brwiami, uszami, jakby w gzymsach, na czerwono utarbowany, spancer, w klep szedł obierawo i podarte, o słomiany kapelusz, z pod którego zwisały się siwe, długie i rzadkie włosy. Bosa nogi z zakrzywionymi palcami, z wypchniętymi wtyłkami, wyściągł przed siebie i tak był zaciopany w pracownicie płeczenie łapcia lipowego, że mi nie spostrzegł. Obok niego leżał kanarek z kory oszowej, osadzony na długim kiju — do łowienia raków.

— A co to majstrujeś, stary? — zawołałem, pochylając się nad nim.

Szybko podniósł głowę i, łypiąc zabawnie oczami, wpatrywał się we mnie.

— Widzisz przede, panulu, było pasę, raki łowie, tak łap ci płote... — odpowiedział mi głosem starczym, zdławionym chwielem, lecz to polszczyzna śpie wną, czysta i piękna, jaką mówił lud pochodzący Jadrzyńskopolskiego tamtych okolic.

— A cóż, raki ci się łowią? — On — by się i łowił, rak bestyja, po deszczu, ta, widzisz, łaby tej paskudnie nagnał nie mogą. — Taka mądra i żaba na męgi. — Taka mądra i żaba na męgi, po tej stronie, gdzie było chłodzi, po pastwisku nie siedzi, po trawie skacze, a trawy maścił grzech — bogata trawa jaka!

Mówiąc to, wpatrywał się we mnie uparcie, zawzięcie, jakos chyttrze i nieufnie. Gdzieś też twarz, za lat dziecięcych zapewne, widziałem, lecz gdzie i kiedy, ustawałem przypomnieć daremnie. Zachowało ją niewiadomo jakby myślenie — tę samą z palającymi pociepcami oczami. Wiedziałem jednak, że oczy to dawne, wtedy — miały wyraz inny. Dzisiejsza ich nieufność i sztycherce wejrzenie przykreść i ból mi sprawiali.

— Gdzieś ja ciebie już widziałem, dzidzu... Zesłem spojrzal na mnie i rzeki:

— Dużo ja się po świecie tułi, może mnie gdzieś i zaszaleł. A ty, panulu, kłóciłeś. — Nie odpowiadał, zapytałem wymijająco:

— Pasterchem jesteś — we dworzec? — Ni, gromadziłeś było pasę.

— Samaciny na tobie lihe... Dziadawskie. Dawno ja się z dziećmi kochać przestał — prawie takie.

— Zasnub u tej gromady pobierasz duży? — Zasnub?... — zasnubiał się. — Przyszłowiec mi dał.

— I strawę?

— Gdzie zaś? Jagoda to mało? Czerwona jagoda w lesie jest, malina się trafi, malina w tutejszych miejscach duża, słodka, czernica będzie, dziać rośnie w jarze. Raków nalowię, w węgach napakuję... żywym ich, tak się objem! Rybka, płoćka, kłosa na spłikę się łapie, ślize się pod kąpiami plu skąca, thuste, jak wiewprki.

Zapalał się coraz bardziej, prawil:

— Ej — o jednym ja tu k-

czem guleździe wiem — duże kaczki, krzyżówki, jak klapakli wyrósł, jak w palach będą, rękami pobiorę, by pokurcam, w hlinę każde zosobna zapieję, w wagle tak pokładę — pakie skubać nie trzeba, bo do gily przyschna, a jako jedkie — ha!

Kiedy to mówił i oczy mu się zasnubiały łagodnie, przypominałem sobie wszystko.

— Toż ty z Pratulina!

Chłopy dolna warga drgnęła i oczy dziko błysnęły.

— Z Pratulina? — zapytał przewlekło. — A tobie na co, skąd ja?

— Ja ciebie widziałem dawno, jak zbrodnia była.

Patrzył mi teraz w oczy surowo, pokaszując zębami.

— Tyś miał dużą kolonję, bogatym byłeś chłopem, sotysem — pamiętam... — Coś ja nie przypomnę, daw-

ny to czas — szeptał, jakby do siebie, sztyderzo. — Dawno to czas, ja teraz ruski muzyk, prawosławny...

— A cóż, na pastuchy zeszleś? Gdzieś grunt? Przepieł, czy jak?

— Grunt? — mówił zamyślony, patykami uderzając w ziemię. — Ja i żonkę przepiełm i dwójce dzieci. Chłopcę jeden był u mnie rzekł, jak ten żreblic, drugi maleńki... Do Pana

Jezusa ja ich przepieł, wziął i nie oddaje — he — ho...

— Wywieźli? — Cóż ty na mnie instygujesz, panulu, Moskalki ty może jak, powiatowy może — a?

— Nie, bracie... — Popatrzył na mnie — i spo-

sępniała nagle ta twarz zimna i ekstrepa, milcząca, jakby po pole nagłego gruntu — jakby na nią cień padł zleniaczka. — Pod serce ty mnie gry-

ziesz, pod serce... — mówił, kołysząc głową. — Ot ja sołtyś, ot ja wołocjan, ot ja mądry gospodarz, piśmienny człowiek — gromadziłeś było pasam, w gałganach chłodzi, strawy cieleplę nie mam — ot jak... A konka w stepie po cudzie chłodzi, a na synki moje cudzie chłodzi, plus — ot jak... U mnie żyto zrosło kłosaiste, wysokie, i mnie bulanki dwa raby, u mnie krów piek, u mnie... hej — Moskalki wy, Moskalki!

Mówił mu o Chrystusie miłosnym, co try niedarżów w sercu trzyma, co krzywdy wszystkie pamięta, co karał będzie barbarzyńce...

Słuchał mnie uważnie, ze ściągniętymi brwiami, głową po kiwał, aż nagle przerwał:

— Młód u ciebie w uściche, jak u księdza. Młodzieńctwie ty... A ja, widzisz, stary, dawno ja to już szyszałem, dawno... Stuzyl ja Jemu wierne — temu Panu Jezusowi, a na mnie On nie wejrzał, a na cały naród chłopicki — nie wejrzał, w rękę praw ców wydał. A szyl ja Jemu nie gębą — ot jak!

Gwałtownym ruchem rozwał tasemkę koszuł pod ręką i obnażył ramie i płeć po szarpane w szwach, w bliznach, w łożach nar obnyczych. Z oczu mu strzelił diabelski blask, brwi wznowiły się na czoło, zęby wyszczerzyły i buchnęła na twarz namiękłość, dzika, gucha, chłop ska, dawno zduszona. Zaczął mówić szybko, głośno, głosem ochrypłym:

— Ja się Jemu nie zapierał, na rote-m wojska wyszedł z krzyżem i pierś odkrył. Ze mnie ciało kawałkami leciało pod batem — ja imienia Jego wyzwał.

Ja w Brzeźcu między zbójami i lotrami krzyżem leżał po całych nocach, na mnie zdoła cto plulo, grunt mój sprządał i tak nie, dzieci wywieźli — ja tyko imienia Jego wyzwał, a raz w nocy statek na mnie przyszedł... Jakby Pan Bóg na nie, biał był, jakby był sprawiedliwy, toby na świecie nie było tego katostwa.

Wiedziałem ja Moskwa, Nizni Nowogorod — tam moskiewskiegog ludu miko, jeśli w naszej religii prawda — to za cóż tam to wszystko w błędach żyje? Gacki kłędzowie!

Tu niema prawdy — to gdzieś on? W niebiosach? — Hej, pieniądzy to nabiorą za te gadki popy a księdze! Ja się na prawosławne podpisalem, tam w tym Nizni, ale mi i ciekiew, i kościół — tfu!

— Dziadu — ej, dziadul! — Tak to... Sam byłem i choć-em cierpiał, gorzkość było miłem w sercu z modlitwy, z postów, umartwień. Teraz wojska rzecz wiem. Gruntu mi Moskwa nie odda, bo znowa, powiada, oporna jest. A no hie — to i dobrze. A grzyby te i jagódki, rybki i łutki — to już przecie nieżyje, ludzkie, nie jedgo — plecążki nie naloży.

— A któż te grzybki i jagódki stwarza dla ciebie?

— Tego to i ty nie wiesz, panulku... Samo ono tak stoi. Słoneczko ono może jasne... Jak ja je zobaczę — oto mi w sercu lubo, a w głowie jasno. Wsta je se ono codziennie, pracuje, traweczki hoduje, ziola przorośnie, a nie ukrzywdzi nikogo, nikt za nie w aktyr nie dostał — tak to... I dzi, panulu, a nie gadaj Moskalskim nie, bo mię tu znowu tarpać przyjdą.

Possedłem... Mroki wieczorne spływały na ziemię...

ADAM SZYMAŃSKI

UROCZYSTA WIGILJA

Na kilka dni przed wigilią w ciemnym roku mego pobytu w stolicy mroźny sębyrych, przyszedł do nas kolega nasz, Małorus, eks-student kijowskiego uniwersytetu, aby podzielić się z nami wiecie dla nas ciekawą nowiną: kolega jego bliży, również student jakiegoś rosyjskiego uniwersytetu, a nasz — wspólnie niedzieli, w powrocie z dalekiego jakuckiego ułusu, w którym przemieszkali trzy lata, w sam dzień wigilijny miał przyjechać do naszego grodu.

I oto raptem otrzymaliśmy wieść, że człowiek, pokrewny nam rozwojem umysłowym i tą samą przyzwyczajoną i nadołgów życiowych, wyżył i wytrwał, całe trzy lata gdzieś w jurcie, północnej nie lepiej niż owa jurta, ta samotna, znajdującą się pod nieistniejącym miastem. Ten młodzieniec, którego nie zaliśmy, student obcego nam uniwersytetu, stał się dla nas wszystkich bliskim i drogim. My wszyscy, wspólnie niedzieli, postanowiliśmy uczcić jego powrót, a ponieważ przyjechał on w samą wigilię, więc uczcić przed wszystkim wigilią — wigilią uroczystą.

Jako w sprawach kulinarnych najbłagiej, z pomocą studenta i przy współudziale całej naszej kolonii, miałem zająć się przygotowaniem owej wigilii. Zapewne, nigdy w życiu, ani ja, ani mój miły student, nie pracowaliśmy tak sumiennie bitych dwóch dni w kuchni, jak wówczas.

Student był jednym z najgorliwszych zbieraczy wszystkiego, co nietylko z naszym życiem związek miało, ale był i głębszym znawcą życia jakuckiego wogóle. Smażąc więc i gotując, opowiadaliśmy sobie najciekawsze rzeczy i tak podniecałymi się wzajemnie, że uczta nasza pierwotnie dość skromnie zakreślona, przybrała kształt lukullusowe rozmiar.

Obad dokładnie wiedzieliśmy, jak niedźmiem jest życie w blizszych, zanoszonych wrażeń, że uczta nasza pierwotnie dość skromnie zakreślona, przybrała kształt lukullusowe rozmiar.

Obad dokładnie wiedzieliśmy, jak niedźmiem jest życie w blizszych, zanoszonych wrażeń, że uczta nasza pierwotnie dość skromnie zakreślona, przybrała kształt lukullusowe rozmiar.

Obad dokładnie wiedzieliśmy, jak niedźmiem jest życie w blizszych, zanoszonych wrażeń, że uczta nasza pierwotnie dość skromnie zakreślona, przybrała kształt lukullusowe rozmiar.

panie fizyczne położyły kres naszemu zabiegom. Zapal nasz, ze względu na grunt podatny, udeścił się wszystkim, najmiej uczestniczyć w wigili i wszyscy szczerze byli zachwyceni naszą pomysłowością i energią. My zaś obad ze studentem wprost byliśmy dumni ze swego dzieła.

Szczególnie chepliśmy się szczytem swej sztuki i pracy, obrzyliśmy 20-sto funtowym tajemnem, którego z wielkim wysiłkiem udało się nam ugotować w całości. Przypuszczaliśmy, że ten tajemny wspaniały, jakichś niebieśnym ostrym i słonym sosem musztardowym przyprowidy, czule przemówi do serc najtwardszych. Nie zapomniałmiśmy o małej chołonce, którą też da gościła, napiekłkami jej się dało, ubraliśmy i przystroili.

Nadszedł nareszcie dzień oczekiwany. Student skoro wstąpił wychwał na stację najbliższą, aby tam oczekiwać powracającego i przywieźć go wprost do nas. Przed 2-gą, gdy się ścieśniał zaczęło, zebrał się wszyscy i wkrótce po 2-jej odległy jak dzwonków, zdala słyszalnych na mrozie wielkim, zawiadomili nas o przyjeździe studentów. Ubrawszy się co przed, wyszliśmy. Sanie i podróżni, zupełnie śniegiem zasypań, konie z długimi sopłami lodu u nozdrzy, całe szronem zlodowaciały odkryte, wpały na podwórze; chwila — i już są przed domem. Cała gromadka nasza, w której znajdowali się ludzie w niedoli ościwiali, obnażyła głowy. Nie opusnęli i chodnym chciali,

nie byłbym w stanie opisać pierwszego przywitania naszego! Nie zaliśmy się i jakżeś bliscy byliśmy zarazem. Wtępie, czy gdziekolwiek i kiedykolwiek udało mi się być wśród gromadki ludzi, tak obcych pochodzeniem i tak zespólnych ze sobą, jak wówczas, gdyśmy gościła swego witali...

Mały on był i chudy, bardzo chudy... żółty i czarniejszy, niż my, cerą ziemską, jak przegięciem, na zawsze naznaczone i tylko oczy jego zapadłe, wyraziły i rozumne blaskiem fosforycznym gorzkości.

Już było zupełnie ciemno, gdyś my go ogrzanego i przebranego do uczty przygotowanej zaszliśmy; gwarowo i summo było w nas, szlachcie radości nastroj, jak fela webrana, zmywał wszelkie przejawy smutku i gorczy. — Weselmy się! — coż, z jednej rozległa się to stąd, z drugiej głośno się podchwycił ten okrzyk, uczucie radości rozjaśniło i najchmurniejszą oblicza. Dzieliemy się opaktiem. Wychyliamy pierwsze kielichy. Mój kielich gorzki, wielce rozczulony eudną pieśnią ukraińską, przenikającą do głębi uczuć, poetyczną bogactwem i prostotą swych przenosi, wita gościa ukochanego i zachęcającego jego radości, opowiadają go nieopodzielnie. Opowiada mu, jak to my obad dwie doby bez odpo-

czynku pracowaliśmy w pocie czoła, aby tu tylni dinali gości i postu godnie go teraz nakarmić; wylicza mu tradycyjne potrawy, swoją kielich ukochaną wysuwając na czoło, tulił się

doń, obejmując go za szyję, śmiejąc się radośnie; i gość nasz śmieje się z nim razem, aż do łez radości, jak szdymy.

I rógie i wraźta nasz nastroj wesny. Burza oklasków wita pierwszą potrawę. Student napiełnia talerz gościa po brzegi. Śmiech i hałas ustępują wreszcie zgodnemu brzękowi łyżek, wybuchając na chwilę po pierwszej próbie w ogólnym wykrzyku: — Wyśmienite!

Oczarowany kuchcik szumnie wyraża swą radość, milknie wreszcie i on — zjadamy!

Ale cóż to u Boga? Jedzą wszyscy, tylko nasz gość, chociaż trzyma łyżkę i obraca ją w rękę, przelewa pokarm w talerz, nie je wcale i śmiechem wprawdzie tłumionym, śmieje się do gda?... —

— Co u Boga? Czemuż nie jećcie, kolego? — odzywa się odrazu głosów kłika.

— To kuchtą go rozstroił, precz ze studentem. Niech się odpuść obok ludzie poważni!

Student przesiada się potulnie; próbujemy jeść, ale gość nasz nie je mowu.

— Cóż u Boga? Wszyscy jeść przestajemy i ocy wszystkie pytania go wracają się ku niemu. Nasz niemy niepokój jest zbyt wyraźnym, widzi on to, czuje i tak mówi:

— Ja... daruję... ja... z radości... ale jest mi bardzo przykro... ja nie chciałem przerywać, boję się popsuć ucztę waszą... i bardzo... proszę, bracia kochani, nie zwracajcie na mnie uwagi... to nic... to przejdzie...

Wszyscy położyli łyżki, ponuro zniżając głowy.

Jakże marnem i nędznem wydały się nam teraz nasze zabiegi niedawne około potraw w myślinach... Jakże dziłem — nasze wesele dziecinne!...

I patrzam na tę twarz zgnędną brata swego, śmiechem i płaczem samoczynnym targaną, straszno nam się stało.

I zdziło się nam, że z jurty samotnej, gdzieś pod zatraconem miastem Zasywierskiem znajdując się, nas widmo ślencier patrzy na nas swym okiem szklanym, lodowym...

Cisza grobowa zapanowała w gromadzie przerażonej.

— I wybuch śmiechem i płaczem jakimś.

— Jezus, Marja! — wykrzykujemy zgodnie.

Widziemy teraz — wyszy, że śmiech jego nie jest naturalny; nikt z nas nie myśli o jedzeniu i on, widząc niepokój ogólny, krępi się, aby zapanować nad sobą, wstaje i wśród ciszy zupełnej mówi gorzko:

— Myślałem, że znaćcie żyję, którem mi żyć trzy lata wypało; widzę, że tak nie jest. Kiedym to spostrzegł, próbowałem, kiedysie pili i jeść zaczęli... próbowałem... przeknął chleba kawałek... ale... teraz nie mogę... Nie mogę, bo widziałem... trzy lata... trzy lata nie widziałem... a ten chleb jest... bardzo solny... jest nadzwyczaj solny, wprost pali mnie i piecze i zapewne wszystkie potrawy są solone? —

— Tak, solone, a niektóre i przesolone w gorzkie i pospiechu — odpowiadamy obad z kuchtą moim.

— Wpę jedzcie, bracia drodzy, ale ja nie jeść nie mogę, ja przeć z radością patrzeć będę, jedzcie, proszę was bardzo — i upadł na krzesło, śmiejąc się i płacząc zarazem.

I teraz dośmier zrozumieliśmy, że to śmiech spazmatyczny, kurczowy...

I nie było nikogo między nami, kto by po tych słowach, po karm już w ustach trzymamy, przetrwał do dna.

Nedza istnienia, którą tak gorąco poznać pragnęliśmy, uchyłała nam jedną ze swych osłon tajemniczych.

Wszyscy położyli łyżki, ponuro zniżając głowy.

Jakże marnem i nędznem wydały się nam teraz nasze zabiegi niedawne około potraw w myślinach... Jakże dziłem — nasze wesele dziecinne!...

I patrzam na tę twarz zgnędną brata swego, śmiechem i płaczem samoczynnym targaną, straszno nam się stało.

I zdziło się nam, że z jurty samotnej, gdzieś pod zatraconem miastem Zasywierskiem znajdując się, nas widmo ślencier patrzy na nas swym okiem szklanym, lodowym...

Cisza grobowa zapanowała w gromadzie przerażonej.

— To pismo jest ludowe, bo je lud czyta i ludowi służy.

PATENT

Może któryś z waszych znajomych lub też was sam, chcecie się dowiedzieć, jak można uzyskać patent na wynalazek lub też na sposób, który ma być używany w przemyśle, handlu lub w rolnictwie. Wtedy należy zgłosić się do nas, abyśmy mogli wam pomóc w uzyskaniu patentu. Nasze biuro znajduje się w New Yorku, a my jesteśmy w stanie pomóc w uzyskaniu patentu w każdym kraju.

MARCIN LABINER
Inventor Patent
3 PARK ROW (N. Y.) NEW YORK

Telefon Dry Dock 2998

Biuro otwarte w dzień i w nocy

A. Kwarciański - T. Wolin
NAJSTARZEJSZE POLSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO
POGRZEBOWE W NEW YORKU

Urządzamy wspaniałe pogrzeby po cenach umiarkowanych. Uwaga: ściśle na nazwisko i numer zakładu naszego — 123 East 7-ma ulica. Nie mamy żadnej styczności z innymi przedsiębiorstwami pogrzebowymi w tej dzielnicy.

Towarzystwo kopał w Rock Springs, Wyo., wyznaczyło dotychczasową pensję dla dwudziestu Chińczyków, którzy pracowali w ciągu 40 lat dla tego towarzystwa. Widzimy ich na polach stajni, na którym mają się udać do kraju.

Kompania D, 18 pułku piechoty, należąca do pierwszego korpusu armii otrzymała nagrodę w postaci srebrnego pucharu, podczas manewrów na Fortie Hamilton. Kompania została uznana za najlepiej wyćwiczoną i najdzielniejszą w strzelaniu. Na fotografii widzimy majora Farmersa, podległego pułkownikowi Goodyearowi, dowódcę kompanii D.

Biuro otwarte w dzień i w nocy

A. Kwarciański - T. Wolin

NAJSTARZEJSZE POLSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO
POGRZEBOWE W NEW YORKU

Urządzamy wspaniałe pogrzeby po cenach umiarkowanych. Uwaga: ściśle na nazwisko i numer zakładu naszego — 123 East 7-ma ulica. Nie mamy żadnej styczności z innymi przedsiębiorstwami pogrzebowymi w tej dzielnicy.

USŁUGA DLA WSZYSTKICH PRAWDZIWIA I RZETELNA

123 EAST 7 ULICA
T. Wolin, Właściciel,
Trustycja prawu wszystkich polskich
towarzystwa w New Yorku

Śmieje się, pajacowi, w swej miłości wzgardzony

Niezawsze zresztą wzgardzony.
Żona zabawnego M. Lindera
nie chciała przeżyć jego
samobójstwa i razem z
nim udała się w
„daleką podróż”.

Znakomity tenor Enrico Caruso tak wyglądał śpiąc w Tajskich słynną rolę: „Śmieje się, pajacowi”, choć mu się śmiać nie chciało.

W SZTUCE tej przedstawiłem śmiech przez łzy — zaczął młody dramaturg. — Głównym jej bohaterem jest człowiek pobudzający innych do śmiechu, do szalonego śmiechu podczas gdy jego serce z bólu pęka.

„Stara piosenka drogi panie — mówi dyryktor teatru. — Stara jak świat, a w dodatku nie bardzo prawdziwa.”

Ze stara to stara. Osnuto już na tym temacie tysiące opowiadań i sztuk scenicznych. Stara to historia, jak stara jest scena, a może jeszcze starsza, bo przecież śpiewali już o tem z umiędem na ustach i ze łzami w oczach średniowieczni minstrel.

Ale myliby się, kto by sądził, że jest to historia nieprawdziwa. Jest ona tak samo prawdziwa dziś, jak i wówczas, gdy garbaty błażon roześmiał króla, i będzie prawdziwa tak długo, póki ktoś chwile śmiechu będą poszukiwanym przez ludzi towarem.

Niedawna tragedia Maxa Lindera jest nowym przykładem ponurego losu czającego się poza wązkie światła ramy scenicznej czy też za srebrnym ekranem. Linder, francuski Charlie Chaplin, miał chyba wszystko, czego człowiek zapragnąć może: — sławę, pieniądze i miłość kochanej kobiety.

Ale Max Linder miał ucieczną duszę i, analizując swe przeżycia wewnętrzne, przyszedł do wniosku, nerwowym dla najbliższego swego, że brak mu jednej małej rzeczy: — spełnienia niedoścignionych marzeń. — Wciąż rozdrażniony, stał się go otępieniem i żona swe nieporozumienie z nim często gorzko im oblażała łzami, gdy zapłatawawszy ją, wynosił się z domu.

— Zwykła neurastenja — mówili lekarze.

Narkotyzowanie się — mówili nieletni jego przyjaciela, którzy bliżej go znali.

Przed aparatem kinematograficznym Maks Linder robił błazeńskie gesty i miny, które pobudzały do śmiechu całą Europę, ale po skończeniu tej gry popłatek, wracał do domu, ponury jak chmura, w nowym ataku melancholji.

Ostatni obraz jego miał tytuł: — SIEDEM LAT PECHU. Gdy wszystkie sceniczne wybrki Lindera były już utrwalone na filmie, komediant filmowy wrócił do hotelu, usiłował się popisywać, wzywał porządkował swe pióropie, wzywał go siebie żonę, by oświadczyć jej, że udaje się w daleką podróż — „wybieram się w świat” — powiedział. — „Czy chcesz mi towarzyszyć?”

„Chodź na koniec świata” — od patła wierna towarzysząca zypola i wielbielka talentu Lindera. Wierząc była do śmierci człowiekiem, który był jej szczęściem w marzeniach i udręczeniem w realnym życiu.

Napili się oboje odurzającej zmysły trucizny.

Linder przeczą ostrą brzytwą arterie na rękę żony, pocałował ją mocno na pożegnanie, — i sobie krew puścił.

Udał się w daleką drogę.

Pierwsza żona Chaplina, Mildred Harris, twierdziła, że Charlie tylko innych pobudzał do śmiechu, a ją do płaczu.

Druga żona Chaplina, która go pociesza i uszczęśliwia po doznanych zawodach miłosnych.

Minta Durfee, pierwsza żona „Fatty” Arbuckle’a, która ratowała go pod czas skandalicznego procesu, po którym podał się do rozwodu.

chwili wysycenia ostatniej kropli z kielicha gorzkości.

Charlie Chaplin tak nieobliczalny, tak pomyślowy odwraca śmiesznych stron życia w olbrzymią skalę od białonawiania do patosu, odznacza się niesłychaną zwinnością usposobienia. Nie znosi „wesołego życia” w Hollywood. Z chwilą, gdy opuszcza scenę, w głębokim milczeniu i często w samotności uzupełnia czas spędzony.

Jest to człowiek raczej ponury w domu.

Pierwsza jego żona, Mildred Harris nigdy się nie mogła pogodzić z jego ciekawym i przykrym usposobieniem i to podał za przyczynę rozwodu.

— Jest to mąż półprocentowy — mawiała o nim. Otacza się starymi ludźmi, zdrzewczającymi mózgowcami. — Na całe tygodnie szuka w domu, by pojawiać się w domu w humorze gorzszym, niż przed takim urlopem. Rozśmieszca cały świat, a do żony nawet się nie uśmiecha. Przeważnie — „znusza ją zbyt często do płaczu”.

Yvette Rugel była małżonką komika Dooleya.

Przed rokiem Charlie Chaplin wyjechał się z młodzieńką Lilią Gray do Meksyku i tam się z nią ożenił. W czerwcu miał syna, ale i nadal pozostał odludkiem, marudkiem, „człowiekiem o ciężkim usposobieniu”. — Septima w Hollywood legendy, głosi, że Charlie Chaplin serce swe zostawił w pewnym grobie, na angielskim cmentarzu. W grobie tym spoczywa biedna, początkująca aktorka Hetty Kelly, kochanka Chap-

lina z małej sceny wodewilowej, na której i on debiutował w zaraniu swej artystycznej kariery.

Chaplin podkochiwał się w Hetty, ona daryła go wzajemnością. — Ale Chaplin w pogoni za szczęściem, a przynajmniej za powodzeniem materialnym, które czekało go po tej stronie oceanu, wyjechał do Ameryki. Pod jego nieobecność w życiu Kelly zaszły znaczne zmiany. Siostra jej wyszła za mąż za ekscentrycznego milionera, Franka Goulda i podzieliła się z Kelly zbytkiem, jakim otoczył ją małżonek.

Charlie przyjechał do Londynu, zobaczył ukochaną i przyszedł do wniosku, że miłość mu była za dni wspólnego kłopotu błędy, niż teraz w zryku i komforcie.

Nie podobały mu się jej klejnoty, kosztowne futra, samochody i nabyte zamówienia do pałacowej antyfery.

Zaszedł jej z drogi.

Kelly wyszła za mąż za oficera, który udał się do Francji i tam podczas wojny poległ. — Napisała Kelly list bardzo smutny do dawnego przyjaciela. Chaplin odpowiedział jej, że jej smutek zwrócił mu to, co odebrała mu jej radość. Ale trafił już na jej pogrzeb.

Kelly nie mogła czekać tak długo. — Casem kaprys losu, przetwarzając niefrasobliwy śmiech komediantki w tragiczne sceny, jest zrybki w działaniu i straszny.

faworytowi orgii, jakie wyprawiał z przyjaciółmi swymi do spółki.

Producent filmowy chybotał się, by nie ściągnąć nieszławy na swe przedsiębiorstwa. — Księża z ambony ciskali nań gromy potępienia. Nikt nie zgadnie, ile w tem było świętego oburzenia, a ile — obłudy, ale fakt faktem, że Arbuckle, mimo, że był w opinii publicznej zabity i nawet wielokrotnie w królestwie filmu, sam Will Hays skazał na banicję nowe jego produkcje filmowe.

Naprawdę usiłował Fatty odzyskać dawną popularność. Żona jego Minta Durfee podczas procesu nie szczędziła mu pomocy, ale o procesie podała się do rozwodu.

Arbuckle oszaleł się po raz drugi z gwiazdą filmową Doris Deane, która nie licząc się z opinią publiczną postanowiła odstąpić los banicji.

Obecnie Arbuckle jest dyrektorem jakiejś podrzędnej firmy kinematograficznej, ale tylko układa komedje dla innych. Sam nie bierze udziału w sytuacjach humorystycznych.

Często źródłem udręceń, „kryjących się za maską wesołego błazeńskiego śmiechu, są sprawy rodzinne czy finansowe.

Taki naprzykład Johnny Dooley, komik broadwayowy. Druga jego żona Yvette Rugel, też taka komed-

jantha, zagroziła mu, że wsadzi go do kozy za niezapłacenie jej alimentów. Zgrzył się biedny Dooley chronicznym brakiem gotówki trapiony. Marzył się, że będzie musiał, z racji ciężej pracy z sercem, pójść do kozy z obliczeń jego wynikało. Pierwsza żona wsadziła go tam, zanim druga zdążyła to uczynić. Miała pretensje dawniejsze i bardziej uzasadnione. Gdy policja była już za kulisami, by zaarrestować po przedstawieniu, Johnny Dooley, jak gdyby nigdy nic, musiał odwać swe kawki w farsie.

Krzywi się Johnnie na wspomnienie tych oparów, w jakich się znalazł przez dwie małżonki nr. 1 i 2, obelgany, gdy opowiadał teraz o tem swej małżonce nr. 3, Connie Madison, która poślubiła po drugim rozwodzie, wierny zasadzie: do trzech razy sztuka.

Miewał podobne kłopoty z kobietami i Frank Tinney, choć miał żonę bardzo wyrozumiałą na mężowskie słabości. Ta dobra żona, Edna Davenport, podzielała oburzenie małżonką na Imogene Wilson, piękną blondynkę, która oddała Tinneya, bez żadnych ceremonij w ręce policji za takie gwałtowne, jak wyrwanie jej paru garści włosów z głowy i podbite jednego tylko oka. — Nie podołało się jednak i tej dobrej żonie owo ciągłe niepokojenie się o męża. Pukała go więc w tyłek, dla statecznego fabrykanta kielbas w Niemczech i twierdzi, że przy tym kielbasniku odzyla moralnie.

A Ben Turpin, zezujący tak humorystycznie z ekranu. Tragedję jego jest właśnie ten żez, przynoszący mu takie zyski. Jest w błędnym kole. Okuliści robią mu ponętną propozycję usunięcia żezu w drodze operacji chirurgicznej, ale właśnie żezem Ben Turpin zarabiał nie tylko na byt dostatni, ale i na ratowanie ciężko, nieuleczalnie i oddawać żonę żonę. Ben Turpin odchodził od niej tylko wtedy, gdy zgodził się o kontrakcie musiał popisywać się defektem mięśni ocznych przed aparatem kinematograficznym. Śmiał się zgodnie z kontraktem i robił żez, ale wróciwszy do domu, musiał ukradkiem ocaierać żez z zezowatych swych oczu, by chora nie domyśliła się, że to jej śmieć nie poczytywał Ben opłukiwał szamusem.

Teraz już Ben może zrobić sobie operację i przestać śmieć ludzi, bo żona jego już umarła.

Taki Stara to, jak sama scena, historia, ten śmiech — pajaca.

Stara i prawdziwa.

Bo jakie często kłopoty wywołują koziolki na cyrkowej arenie, ma w domu umierającą żonę. Jakże często komik, zarabiający całą salę śmiechem, podczas antraktu zbliża się do telefonu, by dowiedzieć się, jak tam się miewa jego synek, choć na dyfery. Jakże często obywatelka czy balenka wychodzi na scenę z umiędem na ustach, mając za gorsetem, na bijącym sercu list otrzymały przed chwilą. — List o śmierci matki, której posyłała na tydzień i kurażęj trzy czwarte swój ilużyj jej tygodniowej by to była jako uratować.

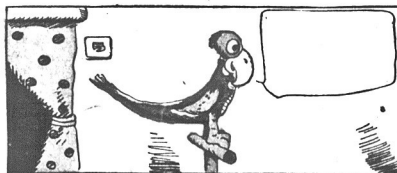
Albo chłopak zapukał do drzwi. Trzeba iść na scenę.

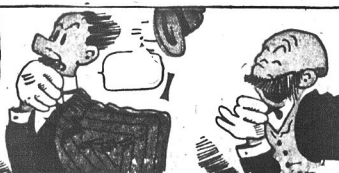
STRONA

Nowy Świat
THE POLISH MORNING WORLD

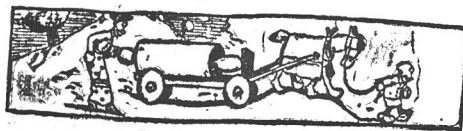
HUMORU

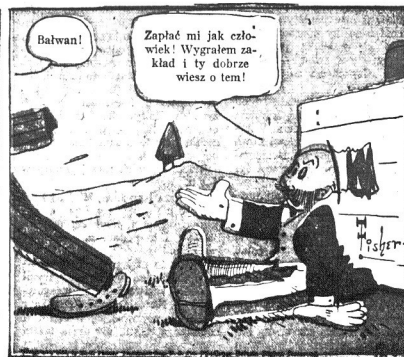
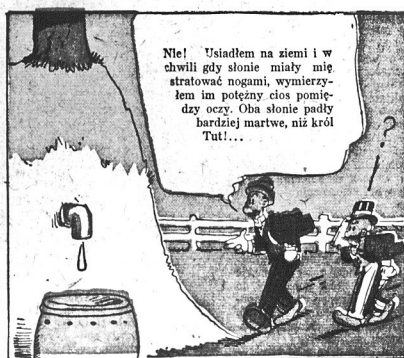
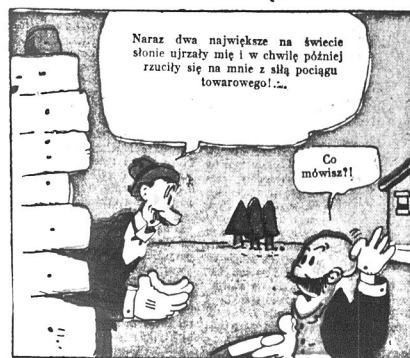
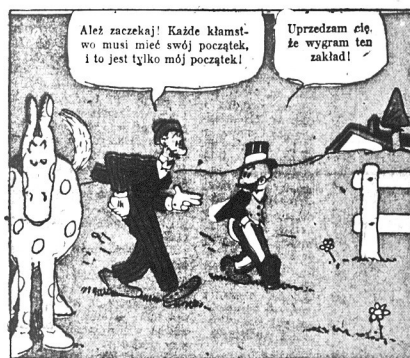
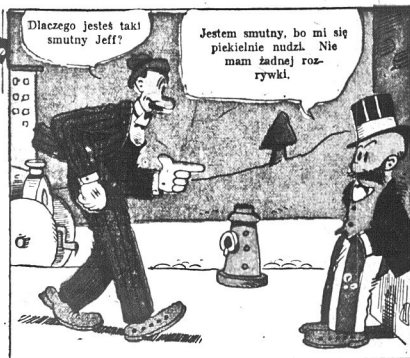
MUTT I JEFF

Para znakomitych kłamców

BUD FISHER

IN 4 SECTIONS

Section 4

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

TELEGRAM CODZIENNY

W 4 DZIAŁACH

Dział 4

CHRYSTUS SIĘ NARODZIŁ

I.

Chrystus się narodził... Czy w sercu bogacza, co z każdym dniem większym zbytkiem się otacza, co wbród ma wszystkich, kąpie się w szampanie, a głodnemu nie da chleba na śniadanie?

Chrystus się narodził... Czy w sercu kołuna, co respekt ma wielki dla złotego runa, co kłania się „panu”, bo ma dwór, karety, a głowę odwraca od biednej kobiety?

Chrystus się narodził... Czy w sercu opoja, co dzieci obija i żonę, — bo swoją, co piekło nieznosne stwarza ciągle w domu, a żona i dzieci płaczą pokryjomu?

Chrystus się narodził... Czy w sercu kokoty, co kocha brylanty, każdy drobny złoty, co trzyma się mody, bo „ton dobry” każe, i świeci nagością i twarz szminką mazi?

II.

Chrystus się narodził — lecz w sercu studenta, co, kiedy jadł obiad, tego nie pamięta, co w ciemnym poddaszu, o wodzie i chlebie, uczy się, by służyć swym bliźnim w potrzebie.

Chrystus się narodził w sercu bojownika, co pochwał, rozgłosu wszelkiego unika, co krew swą i mienie daje dla Ojczyzny, a w zamian go raczą kroplami trucizny...

Chrystus się narodził w sercach samotników, co cicho pracują, bez gadań i krzyków, co w trud swój i serce i duszę wkładają, a o własne dobro, wygody nie dbają...

I w tych się narodził Chrystus Pan tej nocy, co prężą ramiona ile starczy mocy, by działawę swą liczną wyżywić, oświecić i wzniosłe uczucia w jej sercu rozniecić!

MARYLA

The Nativity. by Panetti

BOG SIĘ RODZI — MOC TRUCHLEJE

W on czas przyszedł na ziemię Jezus Chrystus, nauczając ludzi, że wszyscy są braciai rodzoną.

I że ten jest większy między ludźmi, kto im służy i kto poświęca siebie dla dobra ich.

A im kto lepszy, tem więcej poświęcić powinien.

(A. MICKIEWICZ: KSIĘGI PIELGRZYMSTWA).

Redakcja i Administracja Nowego Świata

— SKŁADA —

CZYTELNIKOM I PRZYJACIOŁOM PISMA ŻYCZENIA Z OKAZJI ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

ŁĄCZĄC SIĘ W MYŚLI Z TYMI WSZYSTKIMI NA WYCHODZTWIE I W KRAJU, CO W TRADYCYJNĄ PIEŚŃ O RODZĄCYM SIĘ BOGU I TRUCHLEJĄCEJ MOCY WLEWAJĄ ŻYWĄ TREŚĆ WŁASNYCH MYŚLI I MARZEN O LUDZKIEJ WOLNOŚCI I POSWIECENIU DLA DOBRA INNYCH W WALCE Z MOCAMI ZŁA I MROKU.

PRZEKŁĘCI

Przeklęty! kto widział wielkie dzieła Boże
A pokłon oddaje w służebnej pokorze,
Nie Bogu na niebie, lecz cielu złotemu.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! kto mężem a swemu bliźniemu,
Za urząd, za strawę, za lepsze odzienie
Zaprzęda swą wolność i swoje sumienie.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! kto naród spokojny najeżdża,
I w nim się, jak brzydka jaszczurka, zagnieżdża,
I czystą myśl jego zaraża oddechem.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! kto z głupim pogląda usmiechem
I gnuśny rozkoszą w beczynności leży,
Gdy jego sąsiada wróg chytry grabieży.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! kto zdrańce swych braci odstąpi
I smutnym w niedoli łez i pieśni skąpi,
A wrogom najemną cześć i chwałę śpiewa.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! kłokółwiec z ojczystego drzewa
Rwał słodkie owoce, a cierpkie odrzuca,
Kto duszę od wspólnych utracon odwróci.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! przeklęty, kto światło zbawienia
Zwątpieniem, niewiarą, jak mgłami, zaciemnia,
I wadzi swój naród w manowców zakręty.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

Przeklęty! przeklęty, po trzykroć przeklęty,
Kto wroga oszczędzi, kto wroga ochroni
Gdy nad nim miecz zemsty w miecz sądu zadzwoni.
— I wyrzekł lud wszystkim:
— Amen.

KORNEL UJEJSKI

CAŁEJ POLONJI W NEW JERSEY

SKŁADAMY Z OKAZJI BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU ŻYCZENIA NAJLEPSZEGO POWODZENIA

POLONIA PHOTO STUDIO

CZESŁAW JABLONOWSKI
właściciel

37 East 21 Street, Bayonne, N. J.

ŻYCZY
CAŁEJ POLONJI

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

życzy

J. BORYS

16 East 22nd Street, Bayonne, N. J.

ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— zaszyła —

DR. STANISŁAW S. BURKE
CHIROPRAKTOR

362 Avenue C, Bayonne, N. J.

KAZIMIERZ TOKARSKI

ADWOKAT

536 Broadway, Bayonne, N. J.

— zaszyła —
ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Wszystkim swym klientom, przyjaciołom i całej Polonii

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

ŻYCZY FIRMA

NATIONAL BOTTLING WORKS

Właściele:

W. ZAJKOWSKI J. BRZOSKA
K. TARGONSKI

36 West 21 Street, Bayonne, N. J.

GADEK REALTY COMPANY, Inc.

życzy

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

Całej Polonii, wszystkim swym

Klietom i Przyjaciołom.

REALNOŚCI — ASEKURACJE — SPRAWY
PIENIEŻNE — NOTARIUSZ PUBLICZNY
BONDY — UBEZPIECZENIA

22 Ulica na Avenue E,

BAYONNE, N. J.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i

Pomyślnego Nowego Roku

— życzy —

wszystkim swoim przyjaciołom, klientom i całej
Polonii w Bayonne i okolicy.

T. WYNGLENDOWSKI

368-370 Broadway

BAYONNE, N. J.

Jakoteż składa serdeczne Bóg zapłać za dotychcza-
sowe poparcie i poleca się nadal łaskawej pamięci.

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

i

POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU

— życzy —

Wszystkim Śpiewakom i miłośnikom pieśni polskiej, oraz
przyjaciołom i znajomym

EDMUND SENNETT

NACZELNY DYRYGENT

Zjednoczenia Śpiewaków Polaków na Wschodzie.
Cześć Polskiej Pieśni!

CZESŁAW R. POCHOCKI

ADWOKAT

494 Broadway, Bayonne, N. J.

ŻYCZY

CAŁEJ POLONJI

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

ŻYCZY

WHITE EAGLE FURNITURE COMPANY

SKŁAD MEBLI

80-82 Third Street, Elizabeth, N. J.
Telefon 7429.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

ŻYCZY

JAN PIPAŁA

Właściciel

Największego Składu Rozmaitości w mieście.
Jakoteż poleca się nadal łaskawej pamięci.

163 — 3-cia Ulica, Elizabeth, N. J.
Tel.: Trinity 2495.

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

i Pomyślnego Nowego Roku

życzy

ADOLF SIENKIEWICZ

371 Henderson Street, Jersey City, N. J.

ŻYCZENIA

Wesołych Świąt
i Szczęśliwego
Nowego Roku

życzy

J. MAJDASZ

347 AVENUE E,

BAYONNE, N. J.

Rodaczkom i Rodakom oraz
wszystkim przyjaciołom
i znajomym

SERDECZNE
Staropolskie Życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA

i
POMYŚLNEGO
NOWEGO ROKU

zaszyła

Z. SZADKOWSKI

Właściciel

HOTELU RICHFIELD

Vanhoeten Avenue
RICHFIELD, N. J.

Telefon: Passaic 7289.

Wszystkim przyjaciołom,
znajomym i kolegom Śpie-
wakom z Tow. Śpiewu
„Harmonia”, oraz Polonii
Newarskiej i okolicznej

Serdeczne Życzenia

WESOŁYCH ŚWIĄT

i

DOSIEGO ROKU

— śle —

L. CYWIŃSKI

317 Orange Road
MONTCLAIR, N. J.

CAŁEJ POLONJI, WSZYSTKIM SWYM KLIENTOM I
PRZYJACIOŁOM
życzy

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Nowego Roku

JAN ŚREDNICKI

SKŁAD INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH I ROZMAITOŚCI
491 Grove Street, Jersey City, N. J.

Dziękując za dotychczasowe poparcie i polecając się nadal
łaskawej pamięci.

SERDECZNE ŻYCZENIA

WESOŁYCH ŚWIĄT

— zaszyła —

MARCIN J. FABER

33 Clifton Place Jersey City, N. J.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
Całej Polonii w Jersey City i okolicy — życzy

A. LORCZAK

WŁAŚCICIEL DWÓCH NAJWIĘKSZYCH POLSKICH
SKŁADÓW ROZMAITOŚCI

348 Grove Street 291 Grand Street
blisko Newark Avenue, pomiędzy Grove i Barrow ul.
JERSEY CITY, N. J.

LEWICKI REALTY CO.

338 HENDERSON STREET ..

JERSEY CITY, N. J.

**Biuro Realnościowe, Asekuracyjne,
Pożyczki Pieniędzy**

zaszyła

Całej Polonii, wszystkim swym

klietom i przyjaciołom życzenia

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego Nowego Roku

ADAM ŁYCZAK

**Biuro Realnościowe, Asekuracyjne,
Hipotek i Pożyczek**

542 JERSEY AVENUE,
róg Newark Avenue,
JERSEY CITY, N. J.

ŻYCZY

Wszystkim swym klientom, przyjaciołom

i całej Polonii w Jersey City

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

JERSEY CITY, N. J.

Z dniem
20-go grudnia, 1925 r.

PARAFIA
POLSKO - BAPTYSKA

przenosi się do własnego
kościółka
przy Jersey Avenue,

między 4-tą i 5-tą ulicą

UROCZYSTO OTWARCIE
i poświęcenie odbędzie się
17-go stycznia, 1926 r.

W święto Bożego Narodze-
nia Pasterka o godzinie
10-cj rano.

CHOINKA
oraz rozdanie darów przez
„Santa Claus” na zakończe-
nie starego roku.

Braciom i Siostram, oraz
wszystkim rodakom, zaszyła
wesołych i pogodnych świąt
Bożego Narodzenia
Ka. M. Pawłowski.

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku

CAŁEJ POLONJI W STANIE NEW JERSEY ZASYLAJĄ DO JEDNEJ WIELKIEJ RODZINY POLSKIEJ NALEŻĄCY RODACY

Wszystkim Towarzystwom Polskim i Polonji w Newarku i okolicy, oraz członkom klubu w Domu Narodowym

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

— zasyła —

Zarząd Polskiego Domu Narodowego
42-48 Beacon Street, Newark, N. J.

Wszystkim Towarzystwom Polskim i Polonji w Newarku i okolicy, jak również Przyjaciółom i Znajomym, miłośnikom muzyki polskiej

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślności w Nowym Roku

— zasyła —

WŁADYSŁAW HAGEN
wraz z Orkiestrą „National Syncopators”
43 Beacon Street Newark, N. J.
Telefon Mitchell 6673.

Wszystkim naszym Przyjaciółom, znajomym, oraz całej Polonji w Newarku
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

zasyłają

M. Giełczyński i L. Sarnowski
DEKORATORZY I MALARZE
135 Belmont Ave., Newark, N. J.
Telefon Market 9685.

WESOŁYCH ŚWIĄT
I WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI W NOWYM ROKU
Życzy swym Przyjaciółom i Znajomym

S. GRUSZKOŚ
REAL ESTATE BROKER

323 New York Avenue, Newark, N. J.
Telefon Market 1242

Wszystkim moim Przyjaciółom, Znajomym i Polonji Newarkiej — zasyłam
STAROPOLSKIE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

STEFAN KOLSKI

637 Market Street, Newark, N. J.
Telefon: Market 7625.

ZARZĄDOWI I CZŁONKOM TOWARZYSTW POLSKICH
W NEWARKU I OKOLICY; WSZYSTKIM SYMPATYKOM I MIŁOSNIKOM PIESNI
POLSKIEJ, PRZYJACIOŁOM
I POLONJI NEWARKIEJ

zasyłamy

NAJSERDECZNIEJSZE

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

TOWARZYSTWO SPIEWU

„HARMONJA”

SIEDZIBA — POLSKI KLUB OŚWIATOWY

—255 Court Street, Newark, N. J.

WSZYSTKIM

PRZYJACIOŁOM,

ZNAJOMYM I RODAKOM

W HARRISON I OKOLICY.

JAK RÓWNIEŻ WSZYST-

KIM NASZYM KLIENTOM

SŁEMY

**STAROPOLSKIE
ŻYCZENIA**

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Dosiego

Roku
Kapica i Milewski

**REAL - ESTATE
and
INSURANCE**

Notariusz Publiczny

103 NORTH 4th ST.,

HARRISON, N. J.

CAŁEJ POLONJI

W PASSAIC I OKOLICY:

WSZYSTKIM

TOWARZYSTWOM

ORAZ PRZYJACIOŁOM

I SYMPATYKOM

NASZYM

ZASYŁAMY

**NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA**

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia

i Szczęśliwego
Nowego Roku

TOW. SPIEWU

„CHOPIN”

PASSAIC,

NEW JERSEY.

**Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku**

Życzy wszystkim przyjaciołom, znajomym i Polonji
w Paterson i okolicy

JÓZEF SOJA

GROSERIA I DELICATESSEN

400 Summer Street, Paterson, N. J.
Tel. Lambert 1962-R

Wszystkim Towarzystwom Polskim i Polonji
w Paterson i okolicy
STAROPOLSKIE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

zasyła

**DYREKTORJAT
POLSKIEGO DOMU NARODOWEGO**
74-80 Goodwin Street, Paterson, N. J.
Telefon Sherwood 2762.

Wszystkim przyjaciołom, kolegom śpiewakom, znajomym
i moim odbiorcom, jak również całej Polonji
w Paterson i okolicy

SERDECZNE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

zasyła

BOLESŁAW KOLANKOWSKI
7 Peach Street, Paterson, N. J.

ALEX. MYSKOWSKI

Właściciel Gospody obok Kroniki

„RÓG OBFITOŚCI”

32 Jones Street, Newark, N. J.

życzy

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślności Nowego Roku

Tel.: Market 2516.

Wszystkim Gospośom, moim odbiorcom, przyjaciołom,
znajomym i Polonji Newarkiej

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

zasyła

A. ZIELIŃSKI

SKŁEP RZEZNIKI I WYROBÓW MASARSKICH
211 Belmont Avenue, Newark, N. J.
Telefon: Terrace 0978.

GOSPOSIOM POLSKIM, MOIM ODBIORCOM, PRZYJACIOŁOM
I SĄSIADOM, JAK RÓWNIEŻ WSZYSTKIM
SMAKOSZOM MOJEGO PIECZYWA I

CAŁEJ POLONJI W NEWARKU I OKOLICY

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA
WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I POMYŚLNOŚCI
W NOWYM ROKU

zasyła

M. STEPNIAK

106-108 Hunterton St., Newark, N. J.

Tel.: Market 10284.

Wszystkim przyjaciołom, znajomym i sąsiadom, jak również
wszystkim, którzy od czasu do czasu zagospodzą w mojej
Gospodzie „POD ZŁOTYM UŁEM”, oraz całej
Polonji w Newarku i okolicy

SERDECZNE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

zasyła

M. ĆWIKOWSKI

Właściciel Gospody
„POD ZŁOTYM UŁEM”

92 Belmont Avenue, Newark, N. J.

Wszystkim Towarzystwom, Zarządom i Członkom tychże
w Newarku i okolicy; Kolegom Placówek Weteranów
Armii Polskiej w okolicy, oraz całej Polonji

— zasyła —

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

Placówka Weteranów Armii Polskiej No. 25

KWATERA:

121 Belmont Avenue, Newark, N. J.

Całej Polonji w Newarku i okolicy; wszystkim Towarzystwom, oraz sympatykom idei Sokolej

zasyłamy

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

SOKÓŁ POLSKI GNIAZDO 17

121 Belmont Avenue, Newark, N. J.
Telefon: Waverly 2299.

Wszystkim Klubowcom, Przyjaciółom, Sympatykom,
Polonji Newarkiej i okolicznej

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

— zasyła —

ZARZĄD

POLSKIEGO KLUBU OŚWIATOWEGO

255 Court Street, Newark, N. J.
Tel.: Market 9685.

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Pomyślności w Nowym Roku

Życzy wszystkim swym Przyjaciółom i Znajomym

STANISŁAW J. CIÓNEK

REAL ESTATE

517 Market Street, Newark, N. J.
Telefon Market 1430.

Zarządom, Towarzystwom, ich członkiniom i członkom, całej

Polonji, oraz wszystkim przyjaciołom, znajomym

i odbiorcom, którzy o każdej porze

pamiętają o naszej firmie

STAROPOLSKIE ŻYCZENIA

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Dosiego Roku

zasyła

WHITE EAGLE BOTTLING CO.

107-113 Peshine Avenue Newark, N. J.

Telefon Terrace 2717.

Kupowanie upominków gwiazdkowych za pośrednictwem

Jeżeli czas wam nie pozwala na robienie upominków świątecznych, możecie funkcję tę powierzyć ekspertom, którzy wybiorą podarunek i kupią go dla was, z którego będziecie zupełnie zadowoleni. — Takim jest ostatnie słowo amerykańskiej sprawności.

SEDZIWI, kochani, dobry Gwiazdor napisał ostatnio na przeszkody w swej dobroczynnej działalności.

W ciągu wieków cały świat dążył do doskonałości w interesach w starożytności i znajdował zawsze poddostatkami amatorów chętnych do okazania mu pomocy.

W ostatnich jednak latach ludzie wciąż tak są zajęci, że tłum odka dających zawsze wszystko na ostatnią chwilę, o mało co, że nie zarzuci pięknej tradycji związanej ze świętem Bożego Narodzenia.

Przyszło więc do tego, że siedziwy, hojny dzentelmen zmuszony do stał do postarania się o ekspertów, którzy pełnią za niego obowiązki według najnowszych metod, szczególnie wśród dorosłych.

Rozumiecie się, że nie mogą oni dostać upominków z bieguną północnego, a muszą kupić je w sklepie. A że nie mogą używać sanek gwiazdkowych, więc muszą się zadowolić zwykłym wozem motorym, używanym do rozwinięcia upominków.

W koniec końców sprawę załatwia się pomyślnie. W ubiegłym roku armia Gwiazdora w samym tylko New Yorku wydała \$1,500,000. — Cyfra ta rzeczywiście wywołuje dyktów ekspertów. A oprócz tego w ręce młodzieńców i praca amatorów.

A zupełnie tak samo jak dzieci piszą listy do Gwiazdora, dorosli doradzają jego pomocnikom, co posłać ich krewnym i przyjaciółm.

Jakiego rodzaju nadsyłają oni prośby?

Zdawali się być bardzo, gdybyście przeczytali niektóre z tych listów.

Odwiedziliśmy trzy stowarzyszenia zajmujące się tą pracą, dowiedzieliśmy się wielu ciekawych, romantycznych i komediowych szczegółów.

A więc przedewszystkiem udało nam się do panny Kate L. Paine, która jest prezeską jednego z tych stowarzyszeń.

„Kupowanie upominków gwiazdkowych dla ludzi, których się zna osobliście, nie jest rzeczą trudną”, — powiedziała panna Kate. — „Gdy się ktoś zna, to wie się, jakie są jego potrzeby, gusty i upodobania. Ale jeżeli ktoś przysłał spisy przyjaciół, których pragnął obdarować, wtedy jest niemało kłopotu i nieraz trzeba borykać nad tym nalać sobie głowy”.

„Naprawdę w ubiegłym tygodniu otrzymaliśmy list od pewnego samotnego młodzieńca, w którym ten prosił nas o upominki dla jego przyszłej teściowej i teściu — „dla dziewczyny, która posiada wszystko” i „dla dziewczyny, która nie posiada”, — dla starosty dzentelmana, dla stenografistki, dla naszego siostrzeńca, dla siostry i dla siewagierki.”

Cały ten list był dla mnie mozaiką zagadek.

„A teraz nie jest rzeczą trudną znaleźć coś dla dziewczyny, która „nie posiada”, gdyż będzie ona z pewnością zadowolona z jakiegokolwiek pożytecznego drobniostki. Jeżeli młodzieńiec zna się z nią dość dobrze, to prawdopodobnie odpowie dnia dla niej będą jedyną pomocą, lub coś z bielizny. Ale co do dziewczyny, która „wszystko posiada”, to z nią jest sprawa znacznie trudniejsza. Trzeba wyłuskać dla niej o coś z najnowszych wynalazków, gdyż w przeciwnym razie zachodzi obawa, że jej się kupi przedmiot, który okaże się duplikatem już posiadanego.”

„Zawsze staramy się, o ile to jest naturalnie możebne, dowiedzieć się od naszych aplikantów o ich

przyjaciół, dla których oni proszą o kupno prezentów, zdarza się jednak, że naprzykład, jakiś kawaler wyraża życzenie, aby kupić coś dla jego przyjaciółki, ale nie chce udzielić o niej żadnych informacji. W takim wypadku trzeba wykaazać nieco znajomości psychologii ludzkiej. Jeżeli dajmy na to z listu jego wynika, że jest on wesołego sposobu, to prawdopodobnie i jego przyjaciółki lubi przyjemności i rozrywkę, jeżeli jednak są powody do przypuszczeń, że jest to człowiek poważny i stacynny, to z pewnością i jego przyjaciele posiadają te same cechy.

Pewien jęgołota, dla którego kupowaliśmy prezenty w ciągu kilku lat, ma zawsze na swej liście pewną tajemniczą damę, dla której rokrocznie prosi nas o bransoletkę wartości \$150. Znamy dobrze całą jego rodzinę i wszystkich jego przyjaciół i kupno dla nich odpowiednich upominków nie przedstawia dla nas żadnych trudności, ale najgorzej rzecz się ma z ową bransoletką za \$150. — Nie ulega kwestii, że jest ona kobietą zamożną, gdyż nasz aplikant poinformował nas, że podróżowała wiele i zawsze zatrzymywała się w pierwszorzędnych hotelach. Informację tę otrzymaliśmy wtedy, gdy zrobiliśmy sugestję, aby zamiast bransoletki ofiarować jej jakiś przedmiot, który przydałby się jej w domu, lub jeżeli mieszka w hotelu, w życiu hotelowym.

Nie mogą w żaden sposób zrozumieć, co robi ona z wszystkimi temi taniemi bransoletkami.

W zeszłym roku kupiliśmy trzy przedmioty tauletowe, których łączna wartość wynosiła \$150 i pokazaliśmy temu jęgołocie. Przedstawiliśmy mu je podobno i mioty te bardzo mu się podobały i zażądał on je ze sobą. Na drugi dzień jednak powrócił i powiedział, nam, że przedmioty te posłał komuś jako upominek z racji dnia urodzin i ponownie prosił nas o danie mu bransoletki za \$150.

I bransoletka musi zawsze kosztować \$150, nigdy więcej, ani mniej! Zwykle nie mamy trudności w wyborze podarunków gwiazdko-

stawia nam uroczyste swoje zwierzątko.

„Muszą to być koloru kakao karakuty. Prawda, że razem utworzymy piękny obrazek?”

„Mąż jej jest bardzo bogatym człowiekiem i dlatego też prosiła ta zdiwila nas! nieco, gdyż mogła ona przecież sama za swe pieniądze kupić sobie takie futro.”

„Widocznie odgadła ona nasze myśli, bo data takie wyjaśnienie.”

„Powiedziałam raz mężowi, że zamierzam kupić sobie takie futro, a on zaczął się tak śmiać z tego, że postanowiłam zmusić go do kupienia mi tego futra. Nie na świecie nie robi mi takiej przyjemności, jak to, gdy się przekonam, jak pięknie futro takie wyglądać będzie obok kochanego mego Tota”.

„Wszystcy nasi klienci starają się wcześniej o upominki gwiazdkowe, gdyż w ten sposób mają wielki wybór i dostają najlepsze przedmioty.”

„Największy jednak kłopot mamy zawsze z mężczyznami, którzy zaniedbu-

Panna Hazel Moon, jedna z licznych pomocniczek Gwiazdora, odegrała w czasie poprzedzającym Boże Narodzenie także rolę Kupidyna i dzięki jej poradzie zmieściło serce pewnego nieprzystępnego ojca i dał on pozwolenie na małżeństwo, które w innym wypadku może nigdy nie przyszedłoby do skutku.

robiniliśmy mu tem wielką przyłomność.

„Dziś ranna pocztą przyniosła nam list, domagający się 18-stopowego posagu dla człowieka, który tylko co ukończył budowę domu na Zachodzie. — Odkąd pragnął on posiadać posąg na własnym gruncie i dlatego też jego żona pragnie zrobić mu niespodziankę. No, zdziwimy się bardzo i będzie to prawdziwą dla nas niespodzianką, jeżeli uda się nam znaleźć odpowiedni posąg, pani ta jednak pisze do nas z zupełną pewnością, iż wywiążemy się z naszego zadania wymiennie.”

„A oto tu leży list” — mówiła w dalszym ciągu panna Lord — „w którym pewien człowiek prosi nas o wysłanie jego matce, zamieszkałej w Savannah słuchawki dla głuchych. Kobieta ta jest entuzjastyczną ogrodniczką i zawsze gubi swą słuchawkę gdzieś na trawniku.”

„Dziwne zamówienie otrzymaliśmy kilka dni temu. Proszono nas o wystarczenie się o kalosze dla angielskiego buldoga. Obszedłam więc sklepy z wyrobami gumowymi, ale kaloszy takich nigdzie nie dostrzegłam. — Poinformowano mnie, że kalosze dla buldogów wyszły już z drukarni, czyżby ma na sprzedaż skórać bawki dla buldogów, — odpowiedział mi niezwłocznie twierdząc i dodał, że są one o wiele praktyczniejsze od kaloszy, gdyż noszą się znacznie dłużej. W dalszym ciągu dowiedziałam się, że na wystawach psów buldogi z delikatnymi łapkami mają zawsze pierwszeństwo przed tymi, których łapy są pokaleczone. — Kobieta, która chciała na Boże Narodzenie obdarować swego buldoga kaloszami, mieszka na farmie i prawdopodobnie pies jej biega po wyboistych drogach i polach.”

„Rokrocznie przed Bożym Narodzeniem wysyłam tuzin krawatów i paczek wstążek pewnej Amerykance, zamieszkałej w Chinach. — A muszą one być z najpiękniejszego jedwabiu, gdyż właściciel inu zniszczył się przedkro w tamtejszym kłminie.”

W Chinach, rozumie się, jest poddostatkami jedwabiu, ale Amerykankę tam zamieszkał, tęsknią za ojczyzną i jej wyrobami.

Copyright by Public Ledger Company.

czek na \$1000 agentowi robiącemu sprawunki i polecił mi ponieść wszystkie koszty śladu, a w ich imieniu szukać panny młodej i upominków dla druzhen, dekoracji kościelnych, uczy wesele, oraz podróży posłubnej do Bermudy.

„Wysłał mi wiele upominków gwiazdkowych do Chin, Południowej Ameryki i Indji Zachodnich dla Amerykanów tam zamieszkałych.”

Niemna w ten mi dziwnego, ale może kogoś zainteresuje to, że bardzo wiele piosenek i rekawek wysłaliśmy do Paryża na gwiazdkę. Mamy również mnóstwo zamówień na obłady świąteczne, których celem jest nie użycie doł biednych, ale jedynie ciężaru z rąk gospodarzy. W ten sposób ojciec, czy mąż pewny jest spokojnego, szczęśliwego dnia i wysyłając nam czek za taki obiad, sam sobie daje najlepszy upominek.”

W biurze innego przedsiębiorstwa panna Isabel Ely Lord, opowiedziała nam o swych sezonowych problemach.

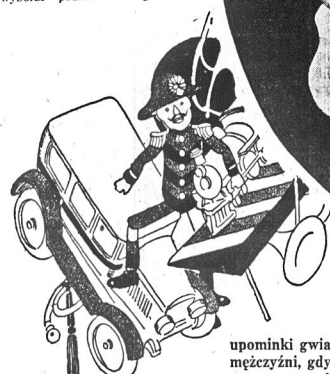
„Dziwne zadania” — powtórzyła za nami, jak echo. — „Mamy ich sporo, nie tak znów wiele w okresie Bożego Narodzenia. — Na gwiazdkę ludzie przedewszystkiem domagają się „czegoś nowego”.

Nie zdaje się to być rzeczą trudną, nieprawda? Ale jeżeli ktoś do nas pisze i w liście swoim żąda upominku dla liczącej 82 lata ciotki, lub dwięćdziesięcioletniego dziadka, a nie wspomina ani słowem, jakie

te staruszków są zwyczajnie i potrzebne, wtedy człowiek doprowadza do tego, że dla jednej staruszki kupujemy zawsze coś najciekawszego z grą w bridge’a, gdyż wiemy o niej, że jest ona wielką zwolenniczką tej gry w karty.

Mamy również sędziwego dzentelmana, który nie pali i posiada wspaniałe, co mu potrzeba, jest więc z nim najtrudniejsza sprawa. W ubiegłym roku posłaliśmy mu parę importowanych z Anglii pantofli i

Gwiazdor posiada w wielu amerykańskich miastach pomocników, którzy spełniają jego obowiązki i w roku ubiegłym w samym tylko New Yorku wydali półtora miliona dolarów na upominki gwiazdkowe. — Klientami ich przeważnie są mężczyźni, gdyż kobiety zwykle same lubią robić wszelkie sprawunki na gwiazdkę.

wych, dlatego, że przeważnie wiemy dokładnie, czego sobie życzą ci, którzy mają zostać obdarowani.

„W tych dniach do naszego biura przyszła kobieta ze ślicznym pieśnikiem rasy pekinijskiej. Powiedziała ona nam, że mąż jej jest naszym klientem i że spodziewa się, iż zwróci się on do nas z prośbą kupienia jej gwiazdkowego upominku.

„Nieczeg nie pragnę posiadać tak goręco” — mówiła ona do nas — „jak karakulowego pała tego samego odcienia co Tota” — i przed

ła swoje żony. Mężowie często zapominają o swych żonach i później pośpieszając się są po wschodni dywan, futro, lub biżuterię. — Pamiętając oni zawsze dobrze o swych kolegach i podwładnych w biurze i ofiarując zwykle mężczyznom portfele, lub portmonetki, a kobietom ręczne torebki, do których wkładają czek „gwiazdkowy, ale ponieważ żony robią sprawunki dla całej rodziny, więc zwykle o nich samych zapominają zupełnie. — Jedno zamówienie upominku

gwiazdkowego, przysłało pewnemu członkowi naszej organizacji, przy niesie z pewnością wiele szczęścia młodocianej kandydatce do stanu małżeńskiego. Ojciec jej wyjechał do Europy w ubiegłym tygodniu i powróci dopiero w tydzień po Bożem Narodzeniu, aby być obecnym na ceremonii ślubnej swej córki. — Przez długi czas sprzeciwiał się on temu małżeństwu, gdyż młody człowiek nie zarabiał zbyt wielkich pieniędzy. Wkońcu jednak wyraził swą zgodę i przed wyjazdem dał

SA TYRA AMERYKAŃSKA W KARYKATURZE

WYMYŚLCIE PROCH DO TEJ STRZELBY

Wilk jest. Stoi na czatach pod oknem i wyje przeciągle na temat chłodu i głodu. Strzelba też jest. Dość ją zdjąć ze ściany, nabić i wystrzelić.

— Pozwólcie mi wypalić z tej strzelby — mówi Coolidge.

— Trzeba o tem pomyśleć — mruczy Kongres — Niech no tylko ja wypalę przedtem swoje długie cygaro.

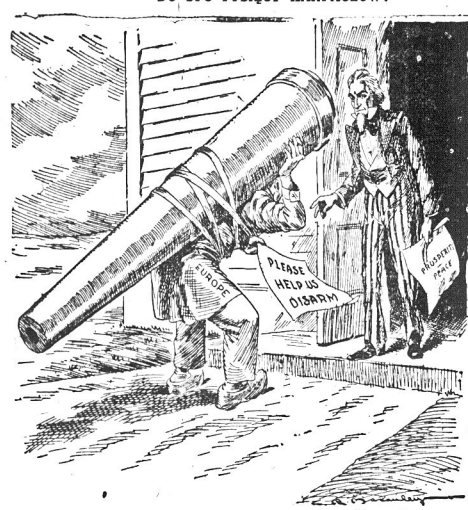
CO MOGĄ ADWOKACI?

Z malej i głupiej sprawy o kolor skóry czarnej żony białego pana dzięki pomocy prawnej tych kazuerydów wynikły skandale, pikantne sceny, głucho pomruki nienawiści rasowej.

Pękaty kuferki państwa Rhinelanderów okazały się skarbcem sensacji w tych umiętłych rękach.

DO STU TYSIĘCY KARTACZÓW!

Uginająca się pod ciężarem zbrojeń Europa ośmiela się prosić o dobrą radę i — pomoc. Ale Wuj Sam nie lubi, by mu po smacznym obiedzie zakłócano drzemkę, podczas której oddaje się marzeniom o pokoju powszechnym na ziemiach i lądach. Nie pasuje do tych miłych marzeń widok ciężkich dział, gniotących karki oberwancom. Wolalby więc takich interesantów nie widywać na swem zacisznem, pięknie urządzonej podwórku.

Obyczajne małżeńskie i niewysypianie się Japonce

Jeden z najmilszych pisarzy japońskich, Kayabara Kazan, powiedział niedawno, że wykształcona Japonka prawie zawsze spi, o ile nie jest czerstwie zatrudniona. Kazan jest przekonany, że wszystkie Japonki cierpią chronicznie na niewysypianie się. Dotyczy

to w szczególności kobiet zamężnych.

Zamężna Japonka wstaje rano, wcześniej od męża, a później natomiast od niego kładzie się spać. Nawet jeżeli mąż spędza noc na długiej zabawie poza domem to i wówczas Japonka, zgodnie z tamtejszym obyczajem, musi na niego oczekiwać choćby północną przemęła już dawno.

Po powrocie męża do domu musi on wcześniej położyć się do łóżka, a małżonka jego czyni to dopiero w jakąś godzinę lub dwie później.

Ten zwyczaj tak się zakorzenił, że dobrze wychowana Japonka nie da się skłonić do wcześniejszego udania się na spoczynek. Zwyczaj niespania jest zatem wśród Japonki nie tylko chroniczny, ale i odiedziczny. W ro-

dzinie japońskiej matka, babka i wszyscy jej żeńscy członkowie nigdy nie śpią tak długo jak przedstawiciele rodu męskiego.

Doktor zabity przez tramwaj

Dr. Ed. Hathaway Norton! lat 55, zamieszkały pnr. 146 E. 36 ulica, został najechany przez tramwaj linii Lexington i zabity na miejscu.

Dziennikarstwo pod biegunem

Prasa dociera wszędzie, nawet w krainie białych niedźwiedzi. Najbardziej wysuniętym na północ posterunkiem dziennikarskim jest „Spitzbergen Gazette”, wychodząca w Adren Bay na Spitzbergu.

Redaktor pisma drukowanego pod 84 stopniem szerokości prof. Christensen czuje się widocznie zupełnie dobrze na swym posterunku, skoro święci w tych dniach 25-letnią rocznicę pracy redakcyjnej.

Największa gazownia na świecie

Brooklyn Union Gas Co. rozpocznie przyszłej wiosny roboty przy budowie nowej gazowni na powierzchni 115 akarów przy Newton Creek pomiędzy Masspeth i Lombard ulica w Long Island City.

Niżej podpisani kupcy w Passaic dziękują swym odbiorcom za całoroczne poparcie i polecając się ich pamięci na przyszłość, składają życzenia Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku.

E. I. M. AMLICKIE

Nie zapominajcie o tych najmniejszych! PRZESLICZNE PODARUNKI

Sukienki, kółeczki, czapeczki, rękawiczki, pończoszki, Teddy Bear, ubrania, lalki i inne różne przybory dla NIEWIAST. Bardzo potrzebne i pożyteczne przedmioty dla każdej niewiasty.

144 Passaic ulica, Passaic, N. J.

JAN WALENCIAK

PIERWSZORZĘDNY

SKŁAD OBUWIA

Towar wyborowy dla całej rodziny, najlepsze marki, możliwie po najniższej cenie. Zadowolenie gwarantowane każdemu

144 Passaic ulica, Passaic, N. J.

FR. RYCHLICKI

SKŁEP BŁAWATNY

Wielki wybór towarów na suknie, Firanki. Mamy na składzie sukienki dla dzieci. — Wielki wybór galanterii męskiej.

WIELKI WYBÓR CIEŚNIEGO PIERZA

108 Passaic ulica, Passaic, N. J.

JAN STACHULA

SKŁEP BŁAWATNY

Znany Szan. Polonij od wielu lat, zaopatrzony w najustojowniejsze towary święteczne. Poleca szczególnie kupy na łóżka, serwety i obrusy KAPELUSZE MĘSKIE

UBRANIA DLA CHŁOPCÓW I DZIEWCZĄT

110 Passaic ulica, Passaic, N. J.

JAN KUCINSKI

NAJWIĘKSZY POLSKI SKŁAD OBUWIA W PASSAIC I OKOLICY

róg 5-ej ulicy

120 Passaic ulica, Passaic, N. J.

ALBERT STETZ

SKŁEP BŁAWATNY

Specjalnie na święta sprowadziliśmy wielki wybór towarów świętecznych, jako to: Firanek, Portjer, Kap na łóżka, Obrusów na stoły, gotowych Poduszek i Pierzyn, oraz największy wybór wszelkich wyszyci ręcznie wyzywanych.

138 Passaic ulica, Passaic, N. J.

JACKULAK i JANIEC

SKŁAD OBUWIA DLA CAŁEJ RODZINY

114 Passaic ulica, Passaic, N. J.

JAKÓB SONDEY

NAJSTARSZY POLSKI SKŁEP JUBILERSKI W PASSAIC I OKOLICY. Mamy wielki wybór zegarów ściennych i kuchennych, różnego gatunku, również wielki wybór zegarków męskich i damskich (wrist watch), srebrne i porcelanowe serwisy stołowe, różne fasony pierścionków męskich i damskich, bransoletki, broszki, kolczyki, wisiorki, łańcuszki męskie i damskie, wyborne perły europejskie, bursztyny, pióra fontannowe i wszystko wchodzące w zakres jubilerski.

116 Passaic ulica, Passaic, N. J.

ANTONI WYKA

SKŁEP ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

Mam wszystko co tylko potrzebne do stołu codziennego, na Wilje i Święta Bożego Narodzenia. Szczególnie wyborowego smaku kiełbasy i szynki, oraz najprzedniejsze owoce kalifornijskie.

Kupuj u mnie zaoszczędzisz grosze.

112 Passaic ulica, Passaic, N. J.

Telefon: 1499-W.

BRACIA OKULSCY

FORTEPIANY, PIANINA, ROLKI,

PONOGRAFY, RADIO, PŁYTY

Nasz wielki wybór jest kompletny i możecie wybrać sobie żądany instrument bez zbędnego natłoku i pospiechu, jaki panuje w ostatnich dniach przed Bożym Narodzeniem.

Zapytajcie się o nasze Koledy śpiewane przez nasz kwartet.

136 Passaic ulica, Passaic, N. J.

A. WERFEL

NAJWIĘKSZY WYBÓR TOWARÓW ŁOKCIOWYCH

Przy zakupie wykonujemy krój darmo. — UBRANKA DLA DZIECI —

118 Passaic ulica, Passaic, N. J.

P. ZALEWSKI

JEDYNA POLSKA APTEKA W SZYBISTE RECEPTY WYKONYWANE JAK NAJDOŁADNIEJ

125 — 2-ga ulica, Passaic, N. J.

W. SOBCZYK

KRAWIEC MĘSKI

Jeżeli chcesz sobie mieć ubranie zrobione według najnowszych wymagań sztuki krawieckiej, DAJ GO ZROBIĆ W POWYŻSZYM ZAKŁADZIE. Rysunek, krój, materiał i wykonanie równa się pierwszorzędnym firmom.

25 Czwarta ulica, Passaic, N. J.

A. OLSZEWSKI

SMACZNE WYROBY MASARSKIE

WĘDLINY, ŚWIEŻE MIĘSA I RÓŻNE SPECJALNOŚCI NA ŚWIĘTA

123 Passaic ulica, Passaic, N. J.

JAN KOPEĆ

Wielki Skład Ubrań Męskich i Chłopców

— oraz — WIELKI WYBÓR GALANTERII, BIELIZNY I KAPELUSZY.

Gatunki wyborowe — Ceny umiarkowane

168 Passaic ulica, Passaic, N. J.

Pomiędzy 2 i 3 ul.

Największym kapitałem kupca jest rzetelność. — Korzystajcie z tego kapitału Polskich Kupców. Dla Was on jest ręką pożądaną.